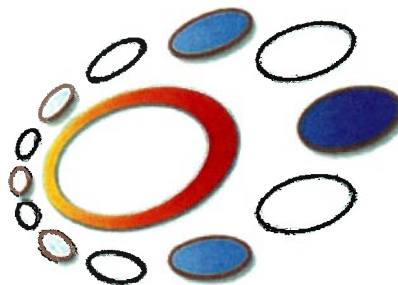

St. Openbaar Primair Onderwijs Deventer

Jaarverslag 2018

Verantwoordelijk voor elkaar

Yvonne de Haas, Ronald Weenk, Martin Touwen met bijdragen overige
stafleden, RvT en GMR
01-06-2019

Flynth Audit B.V.

Gewaardeerd als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrekking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Inhoud

1.	Inleiding	2
2.	Algemene informatie	3
2.1	Kernwaarden	3
2.2	Missie	3
2.3	Rechtspersoon	3
2.4	Bestuur en Toezicht	3
2.5	Personele bezetting staf	4
2.6	Leerlingenaantallen en prognose	4
2.7	Kengetallen en ontwikkeling scholen	5
3.	Belangrijkste kenmerken van het gevoerde beleid	6
3.1	Jaarkoersplan	6
3.2	Personele unie	6
3.3	Scholenontwikkeling	6
3.4	Onderwijs en kwaliteit	6
3.5	Personeel	8
3.6	Huisvesting	9
3.7	Jaarverslag Raad van Toezicht	10
3.8	Jaarverslag GMR	12
3.9	Klachten	15
3.10	Politieke en maatschappelijke impact	15
3.11	Horizontale verantwoording en dialoog	15
3.12	Verantwoording besteding werkdrukmiddelen en prestatiebox	16
4.	Financieel beleid	17
4.1	Financiële positie op balansdatum	17
4.2	Reserves en voorzieningen	18
4.3	Analyse resultaat	18
4.4	Investerings- en financieringsbeleid	21
4.5	Toekomstparagraaf	21
4.6	Treasuryverslag	22
4.7	Kengetallen	23
5.	Continuïteitsparagraaf	26
5.1	Leerlinggegevens en personele bezetting	26
5.2	Meerjarenbegroting	27
5.3	Rapportage risicobeheersingssysteem	28
5.4	Toezichthoudend orgaan	30
Bijlage 1: Financiële jaarrekening		31

Flynth Audit B.V.

Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarnemingsdosleiden:

1. Inleiding

OPOD, het bestuur waaronder de openbare primaire scholen in de gemeente Deventer vallen, staat voor kwalitatief hoogstaand onderwijs vanuit een openbare identiteit: verschillen mogen er zijn. Ook in 2018 is daar door de zestien scholen van OPOD hard aan gewerkt – er is sprake van een continue ontwikkeling van ons onderwijs voor en door onze leerlingen.

Per 1 september 2018 zijn OPOD en DAM (het bestuur van de vier montessori scholen in Deventer en Almelo) een samenwerking aangegaan in de vorm van een personele unie. Zowel OPOD als DAM zien deze verbinding als een kans om kennis en kunde te bundelen en om het primaire Openbare en Montessori onderwijs in Deventer nóg mooier te maken.

OPOD maakte zich tegen het eind van 2018 op voor een nieuw Koersplan voor 2019 en 2020. Hiervoor werd gesproken met leerlingen, ouders en medewerkers, om met die input het uiteindelijke koersplan aan te kunnen bieden. De kern van dit koersplan is het onderwijs op onze scholen (nog) boeiender te maken. Om dit te organiseren zijn bekwame (slimme en handige) én blijde medewerkers nodig. Daaromheen heb je manieren nodig die helpen bij het van elkaar leren.

In dit jaarverslag kunt u meer lezen over bovenstaande ontwikkelingen. Ook de financiën komen uitgebreid aan bod. Uit de jaarrekening blijkt dat onze financiën op orde zijn en een stabiele basis bieden voor de toekomst.

Ik bedank graag alle medewerkers, leerlingen en allen die een bijdrage lever(d)en aan ons onderwijs. Fijn om samen voor boeiend onderwijs te gaan!

Yvonne de Haas
college van bestuur OPOD

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt: als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

2. Algemene informatie

2.1 Kernwaarden

Onze gezamenlijke krachten zijn onze gedeelde kernwaarden. Leerlingen, ouders en andere belanghebbenden kunnen ons aanspreken op deze kernwaarden. Zij geven antwoord op de vraag: Hoe willen wij als OPOD een team zijn op weg naar onze missie en visie? De kernwaarden zijn:

- **samenwerking, verbinding:** o.a. relaties, respect, empathie;
- **bezieling:** o.a. enthousiasme, positieve houding;
- **ethiek/van betekenis zijn:** o.a. verantwoordelijkheid;
- **kwaliteit, vakmanschap, ontwikkeling:** o.a. opbrengstgericht;
- **creativiteit, ontwikkeling:** o.a. innovatief, experimenteren;
- **eigenaarschap, autonomie:** o.a. vrijheid om keuzes te maken, zelfvertrouwen.

De waarden vormen de leidraad voor het gedrag dat mensen die bij OPOD werken, laten zien.

2.2 Missie

Stichting OPOD is een lerende en ambitieuze organisatie voor openbaar basisonderwijs, die zich inzet voor de kansen van kinderen om gelukkig te worden in de wereld van morgen. Openbaar betekent voor ons dat we actief aandacht besteden aan pluriformiteit, aan overeenkomsten en verschillen tussen mensen, aan culturen en opvattingen die anders zijn. Zowel voor onze leerlingen als voor onze medewerkers geldt dat er ruimte is om te zijn wie je bent: ieder mens is uniek, kan inspireren en kan geïnspireerd worden.

Wat wij 'onze' kinderen willen bieden en waar wij als St. OPOD er dus voor zijn, is:

- eigenwaarde en zelfvertrouwen;
- kennis en vaardigheden die nodig zijn in deze tijd en in de toekomst;
- creatief denken en handelen, problemen oplossen;
- samenwerken, samen leven en samen delen;
- duurzaam en verantwoordelijk zijn;
- wereldwijd zijn en in systemen denken.

2.3 Rechtspersoon

De rechtspersoonlijkheid van het bevoegd gezag is Stichting Openbaar Primair Onderwijs Deventer, opgericht op 10 december 2008 en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder dossiernummer 08185273. St. OPOD is per 1 januari 2009 verzelfstandigd, met bevoegd gezag nummer: 41862. De Stichting houdt 15 scholen voor openbaar primair onderwijs in de gemeente Deventer in stand en wil kwalitatief hoogwaardig onderwijs bieden aan kinderen van 4 tot 13 jaar. Een deel van de scholen werkt als integraal kindcentrum en biedt zo ook opvang en onderwijs aan (VVE-) peuters en jonger. De Looschool heeft minder leerlingen dan de stedelijke opheffingsnorm van 125. Op basis van het gemiddelde-schoolgrootte-model wordt de Looschool al jaren met ontheffing in stand gehouden. Onder het Brinnummer van de Kleine Planeet (per 1-8-2018 gefuseerd met de Paladijn) wordt tevens het taalschakelonderwijs aan de TiNtaan (15SM03) vorm gegeven. Zie voor een overzicht van BRIN-nummers de tabel met leerlingenaantallen. Wij spreken daarom feitelijk over 16 scholen.

2.4 Bestuur en Toezicht

De Stichting Openbaar Primair Onderwijs Deventer hanteert voor haar handelen de "Code Goed Bestuur". Als lid van de PO-raad onderschrijven wij automatisch de uitgangspunten van deze gedragscode. De stichting werkt met het bestuursmodel met een Raad van Toezicht en een éénhoofdig College van Bestuur. De bestuurder bestuurt op hoofdlijnen. Met de directeuren wordt 10 keer per jaar directieoverleg gevoerd.

De bestuurder van de stichting in 2018 was: mevrouw De Haas.

Voor OPOD waren in 2018 lid van de raad van toezicht: mevrouw Lugtenburg, mevrouw Siskens, de heer Nijboer en de heer Spithoven en de heer Pistorius (tevens voorzitter). De heer Eggink nam begin 2018 afscheid van de raad van toezicht, mevrouw Lugtenburg deed dat aan het einde van 2018.

Plinth Audit B.V.
getuigd als staat van onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Per 1 september 2018 vormt OPOD samen met DAM een personele unie en vormen mevrouw Groen en de heer Wibbens (leden van de raad van toezicht van DAM) samen met voorgenoemde leden de raad van toezicht van OPOD.

In paragraaf 5.6 zijn de tegemoetkomingen voor de RvT-leden opgenomen.

2.5 Personele bezetting staf

De organisatie wordt geleid door één bestuurder, met een in omvang beperkt staffbureau dat algemene en secretariële ondersteuning biedt. De totale bezetting van het staffbureau bedraagt eind 2018 in totaal 7,7 FTE. Verlofopnamen als ouderschapsverlof en verlof duurzame inzetbaarheid zijn niet in de bezettingsomvang verrekend. Stafmedewerkers bieden advisering en ondersteuning op de beleidsterreinen kwaliteit en informatie, huisvesting, personeel en financiën. We werken met een digitale afhandeling van facturen. Een deel van de personeels- en salarisadministratie wordt in eigen beheer uitgevoerd. De ondersteuning voor wat betreft de personeels- en salarisadministratie is ondergebracht bij de Stichting Cabo te Doetinchem. De financiële administratie was in 2018 vooral in eigen beheer, wel is een verschuiving van ondersteunende financiële taken naar Stichting Cabo in gang gezet.

2.6 Leerlingenaantallen en prognose

Het aantal leerlingen op 1 oktober vormt de grondslag voor de bekostiging. In onderstaand overzicht wordt het aantal leerlingen per 1 oktober 2018 vergeleken met vorig jaar.

Tabel: Leerlingenaantallen per school

BRIN	School	2017	<>	2018
09RO	obs Looschool	26	8	34
10KW	obs Slingerbos	314	-14	300
10LK	obs De Rythmeen	215	-16	199
11AL	obs De Sleutel	180	0	180
11AV	obs De Dorpsschool	275	-14	261
14HS	obs Het Roessink	130	7	137
14YP	obs De Hagenpoort	201	0	201
15FC	obs De Schakel	117	-32	85
15IK	obs Kolmenscate	305	-24	281
15LC	obs Cees Wilkeshuisschool	225	-14	211
15SM	obs De Kleine Planeet	233	18	251
15ZB	obs De Hovenschool	252	-1	251
16DV	obs Borgloschool	185	6	191
27LZ	obs De Wizard	599	-50	549
30AK	obs De Flint (Kei 13)	286	12	298
	Totaal volgens directeuren	3543	-114	3429
14SM03	Tintaan	132	-4	128
41862	Totaal OPOD met Tintaan	3675	-118	3557
	Ontwikkeling tov vorig jaar		-3%	

Het leerlingenaantal is per 1 oktober 2017 verder gedaald naar 3557 leerlingen. De vergrijzing en de 'ontgroening' (minder jeugd) zijn ook in onze stedelijke omgeving zichtbaar. Voor de komende 10 jaar verwacht de gemeente een daling van het stedelijke leerlingenaantal met ongeveer 10%. Ten opzichte van een jaar geleden daalde het leerlingenaantal met 118 leerlingen (-3%). Het marktaandeel van OPOD aan het primair onderwijs in Deventer (excl. SO) is van 41,9% in 2017 gedaald naar 41,4%. Het verlies ging naar de kleine besturen. De demografische ontwikkeling in de wijken leidt tot een verwachte daling in de komende 4 jaar (prognose op basis van verwachting directeuren): -121 leerlingen. Dat is -3% ten opzichte van het huidige jaar. Dat zou betekenen dat de

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdosleinden:

krimp zou afvlakken. Dat strookt met de indruk dat zich de geboortecijfers in Deventer weer stabiliseren op een kleine 1000 per jaar. En met de verwachte daling van de basisgeneratie in de regio IJssel en Vecht met 4% tussen 2016 en 2021 (Regionale arbeidsmarktanalyse Drenthe/Overijssel, Arbeidsmarktplatform PO 2018).

Tabel: Prognose leerlingenaantallen St. OPOD

2019	2020	2021	2022
3542	3542	3504	3436

2.7 Kengetallen en ontwikkeling scholen

Medio 2016 is afgesproken om voor de publieke documentatie op schoolniveau (kengetallen, profilering, belangrijkste ontwikkelingen en gebeurtenissen) gebruik te maken van www.scholenopdekaart.nl. De op scholenopdekaart ingevulde gegevens (deels rechtstreeks door DUO, deels door school) omvatten:

- aantal leerlingen en voedingsgebied;
- profiel van de school en organisatie van het onderwijs;
- schooltijden en opvang en onderwijstijd;
- VVE en overstappers, Schooladvies en plaatsing in het vervolgonderwijs (na 2-3 jaar);
- Tussentijdse resultaten en resultaten eindtoets, sociale opbrengsten;
- Schoolondersteuningsprofiel;
- Schoolklimaat en veiligheid, ouders en school;
- Kwaliteitszorg, personeelskenmerken en (bestuurlijke) financiën.

Voor detailinformatie op schoolniveau zie de volgende links:

School	Link scholen op de kaart (kopieer link)
obs Looschool	www.scholenopdekaart.nl/basisscholen/11246
obs Slingerbos	www.scholenopdekaart.nl/basisscholen/7415
obs De Rythmeen	www.scholenopdekaart.nl/basisscholen/7416
obs De Sleutel	www.scholenopdekaart.nl/basisscholen/11247
obs De Dorpschool	www.scholenopdekaart.nl/basisscholen/7417
obs Het Roessink	www.scholenopdekaart.nl/basisscholen/11248
obs De Hagenpoort	www.scholenopdekaart.nl/basisscholen/7418
obs De Schakel	www.scholenopdekaart.nl/basisscholen/7419
obs Kolmenscate	www.scholenopdekaart.nl/basisscholen/7420
obs Cees Wilkeshuisschool	www.scholenopdekaart.nl/Basisscholen/11249
obs De Kleine Planeet	www.scholenopdekaart.nl/basisscholen/7421
De TiNtaan	www.scholenopdekaart.nl/basisscholen/22102
obs De Hovenschool	www.scholenopdekaart.nl/basisscholen/7422
obs Borgloschool	www.scholenopdekaart.nl/basisscholen/7423
obs De Wizard	www.scholenopdekaart.nl/basisscholen/7424
obs De Flint	www.scholenopdekaart.nl/basisscholen/11250

Flynth Audit B.V.

Gewaarmerkt als staat waarop onze verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrekking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

3. Belangrijkste kenmerken van het gevoerde beleid

3.1 Jaarkoersplan

Op basis van het lopende koersplan 2015-2019 en de ervaringen met het jaarkoersplan 2016-2017 werden voor het jaarkoersplan 2017-2018 slechts 3 centrale thema's gekozen:

- Wij geven invulling aan de herziene waarden en missie en komen tot een gezamenlijke visie;
- Iedereen werkt aan zijn/haar bekwaamheid passend bij de schoolontwikkeling;
- Wij hanteren goede processen waarbij de inspectiestandaarden vertrekpunt zijn.

Aan deze punten is als collectief van bestuurder, directeuren en stafmedewerkers gewerkt. Het jaarkoersplan is in september 2018 verlengd tot december 2018. In het vervolg zal gewerkt worden met koersplannen van twee kalenderjaren met een jaarlijkse herziening opdat hij ook werkt als jaarplan. De aparte scholing van directeuren en IB'ers m.b.t. onderwijskundig leiderschap is vanaf september 2018 gecombineerd tot één scholing. Daarnaast is gestart met twee bestuurlijke professionele leergemeenschappen voor technisch lezen en begrijpend lezen.

3.2 Personele unie

Na de afwijzing van de beoogde fusie met de Deventer scholen van de Stichting Deventer en Almelo Montessorischolen (DAM) is in 2016 besloten om een personele unie te verkennen. De voorbereidingen hebben geleid tot een personele unie per september 2018, met één bestuurder voor beide stichtingen, één stafbureau, telkens een RvT met overlappende bezetting en een gezamenlijk directeurenoverleg. De eigenheid van beide besturen blijft gewaarborgd, ook al worden processen waar mogelijk gelijk getrokken. Zie het verslag van de RvT en van de GMR voor details m.b.t. het doorlopen proces.

3.3 Scholenontwikkeling

In Voorstad is de fusie tussen De Kleine Planeet en De Paladijn per 1 augustus 2018 doorgevoerd. Jenaplanschool De Kleine Planeet heeft nu het BRIN-nummer 15SM en werkt op twee locaties, Bakkumer en Voorstad. Veel processen liepen al samen of parallel voor een geleidelijke overgang.

3.4 Onderwijs en kwaliteit

Het vormgeven van de onderwijskundige doelstellingen en het bewaken van de kwaliteit van het onderwijs is de kern van ons werk. Tijdens het werkoverleg van de bestuurder met de directeuren worden de resultaten van de schoolontwikkeling en de onderwijsprojecten besproken. In de cultuur van onze organisatie hoort dat de scholen een grote autonomie hebben bij de inrichting van het onderwijs, en tegelijk gewerkt wordt op basis van dezelfde 'principeafspraken kwaliteitszorg'.

In het voorjaar 2018 heeft de inspectie OPOD bezocht voor bestuurlijk toezicht (nieuw toezichtskader 2017). Naast gesprekken met bestuurder, stafmedewerkers, directeuren, RvT en GMR zijn op vier scholen (De Kleine Planeet, De Schakel, De Sleutel, Het Roessink) verificatiebezoeken en op de taalschakelschool een kwaliteitsonderzoek (TiNtaan) uitgevoerd. Op De Sleutel werd het verificatieonderzoek omgezet in een kwaliteitsonderzoek en werden diverse standaarden als onvoldoende beoordeeld. Het bestuur had de ernst van de tekortkomingen onvoldoende in beeld. Ook vond de inspectie de verschillen tussen scholen te groot en de onderlinge kennis van elkaars situatie te beperkt. De inspectie heeft dan ook de standaard kwaliteitszorg als onvoldoende beoordeeld en het bestuur een herstelopdracht gegeven. De aspecten kwaliteitscultuur, verantwoording en dialoog en de aspecten continuïteit en rechtmatigheid van het financiële beheer zijn wel voldoende beoordeeld.

Als reactie op de vragen en opmerkingen van de inspectie zijn de 'principeafspraken kwaliteitszorg' verruimd met een aantal werkwijzen die de medeverantwoordelijkheid van alle directeuren moet versterken en processen, ambitie en niveau van scholen beter moeten beschrijven:

1. **Gezamenlijk lesbezoek, bespreking en feedbackgesprek:** rond 4x per directeur per jaar in bij voorkeur vast koppel (of 2 uit 3) op verschillende schaalniveaus bekijkend. Dit houdt de interpretatie binnen de evaluatie-instrumenten scherp, zeker als deze afwijken per school.

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmaking door de leiders:

2. Kwartaalgesprek kwaliteitszorg en 'kwaliteitspitch' in vast 3-4-tal (evaluatieteam): opbrengsten en jaarplan in september, enquêtes/cultuur in november, opbrengsten in maart, evaluatie jaarplan in juni. Dit op een dagdeel van het OPPO (directieoverleg), bestuurder en kwz-mdw. luisteren mee. Directeur beschrijft in een (voortschrijdende) 'kwaliteitspitch' (telkens 1/3 A4'tje) de actuele aandachtspunten, ter beschikking aan alle directeuren.
3. Jaarlijkse gezamenlijke reflectie door alle directeuren op kwaliteitszorg op inspectie-standaarden op alle scholen ('zo doen wij dat') en evaluatie van jaarkoersplan.
4. Eén centrale uitwisselingsplek tussen scholen en staf: In SharePoint één plek per school voor directeur en beleidsmedewerkers voor uitwisselen documenten. Telkens één overzicht van wat er speelt, verwachtingen en afspraken. Dit ook voor het herkennen van dwarsverbanden.
5. Bezoek van kritische vrienden/ waarderend onderzoek: Op verzoek van een school (met onderzoeksvraag) en/of de bestuurder volgt een bezoek van directeuren en evt. overige medewerkers van andere scholen a.d.h.v. een afgesproken set van inspectiestandaarden. De insteek is kritisch maar ook waarderend (sterke punten die een team juist kan uitbouwen).
6. Vaste koppels van directeuren voor verbetertrajecten: Voor intensievere verbetertrajecten kunnen directeuren van andere scholen (en/of andere medewerkers en zelfs leerlingen) worden gevraagd om hier structureel aan mee te werken.

Al deze verbeteringen zijn in 2018 daadwerkelijk in werking gesteld tot tevredenheid van de betrokkenen. De inspectie zal in mei 2019 het bestuur opnieuw bezoeken.

De Looschool was in 2017 door de inspectie als zeer zwak beoordeeld. In december 2018 heeft de inspectie de school opnieuw bezocht en geconcludeerd dat het team grote slagen heeft gemaakt met de herstelopdracht. Alle standaarden werden nu als voldoende beoordeeld, afgezien van de resultaten, waarvoor de opbrengsten in 2019 ook eerst aan de eisen moeten voldoen. De inspectie heeft in 2018 ook de volgende scholen bezocht: Slingerbos (kwaliteitsonderzoek; met een verbeteropdracht m.b.t. zicht op ontwikkeling), Paladijn (thema dyslectie) en Cees Wilkeshuisschool (thema VVE).

Bij de eindtoets in 2018 heeft slechts één school niet de ondergrens behaald (zie tabel). Alle directeuren hebben inmiddels de ambitie uitgesproken om elke keer de ondergrens te behalen. In de toekomst zal een school tevens een concrete ambitie m.b.t. eindtoetsscores voor de komende 3 jaar formuleren. Het gaat immers niet om de ondergrens, maar om 'eruit te halen wat erin zit'.

Tabel: Verschil eindtoetsscores en ondergrens

Overzicht Eindtoetsscores

(verschil met ondergrens na uitsluiten, bij R8 :4)

	2014/2015	n=	2015/2016	n=	2016/2017	n=	2017/2018	n=
09RO Looschool	-3,1	8/8	-2,4	12/12	-0,1	11/11	3,1	5/5
10KW Slingerbos	3,2	51/51	0,5	59/61	-2,5	36/38	1,9	44/46
10LK De Rythmeen	-1,7	32/32	0,1	34/34	1,9	24/24	0,4	28/28
11AL De Sleutel	-2	28/29	-4,6	20/20	4,2	29/29	2,8	12/12
11AV De Dorpschool	2,6	33/33	1,5	38/41	4,7	22/25	3,2	41/44
14HS Het Roessink	4,4	22/22	-1,0	21/22	1,5	17/18	2,0	9/10
14YP De Hagenpoort	5,7	28/28	5,7	28/28	4,1	28/28	3,4	29/29
15FC De Schakel	-6,5	12/14	0,4	19/19	1,4	13/13	0,4	15/15
15IK Kolmenseste	3,6	49/51	3,1	38/39	0,8	53/54	0,0	49/50
15LC Cees Wilkeshuisschool	1,8	23/26	-2,1	34/39	-4,6	33/38	0,0	27/32
15SM De Paladijn	7,7	5/6	0,8	10/10	5,8	15/15	-2,1	8/8
15ZB De Hovenschool	7,3	27/27	2,1	35/38	4,5	19/22	5,1	35/38
16DV Borgoschool	3,6	9/10	-1,0	15/16	2,1	10/11	2,8	20/21
27LZ De Wizard	0,4	105/109	0,3	106/106	3,2	95/95	1,2	89/89
30AK De Flint	2,1	20/26	-4,5	17/22	3,9	13/18	0,6	19/24
30AK01 De Kleine Planeet	2	10/10	2,1	9/10	-2,4	9/10	0,5	13/14
OPOD gemiddeld excl. TiNtaan	1,9		0,1		1,8		1,6	

op of boven landelijk gemiddelde (voldoende)

op of net boven de ondergrens (voldoende)

onder de ondergrens (onvoldoende)

n= aantal leerlingen die meededen en meetellen / aantal leerlingen leerjaar 8

Flynth Audit B.V.

Gewaarmerkt als staat waarop onze verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsoeinden:

Daar waar zorgen rond de kwaliteit van onderwijs, de kwaliteitszorg of de opbrengsten waren, hebben geregeld gesprekken plaatsgevonden tussen bestuurder en directeuren en andere betrokkenen zoals beleidsmedewerker kwaliteitszorg. Soms is ook voor organisatorische aanpassingen en/of extra ondersteuning gekozen. OPOD streeft naar een hoog kwaliteitsniveau op alle scholen.

3.5 Personeel

In vergelijking met 2017 ziet de personeelsomvang van St. Opod er einde 2018 als volgt uit:

	2017	2018	verschil
Vaste aanstellingen	235 fte	243 fte	+ 8 fte
Tijdelijke aanstellingen	41 fte	45 fte	+ 4 fte
Totaal aanstellingen	276 fte	288 fte	+ 12 fte

De personeelsomvang is ondanks de daling van 3% van het aantal leerlingen met 12 fte gegroeid. De belangrijkste reden hiervoor is dat met ingang van het schooljaar 2018-2019 werkdrukmiddelen zijn toegekend die voor het grootste deel zijn ingezet in extra personeel (leerkrachten en onderwijsassistenten). Einde 2018 bedraagt dit 9 fte. Daarnaast is de omvang van de vaste vervangingspool, leerkrachten met een aanstelling die ingezet wordt ter vervanging van afwezige leerkrachten op de scholen, als onderdeel van de vaste pool van het Personeelscluster Oost Nederland (PON), vergroot. De totale omvang van de pool is gegroeid van 6 fte einde 2017 naar 12 fte einde 2018.

De groei van de personele omvang is voor twee derde gerealiseerd met vaste aanstellingen. Het was ook het streven van St.Opod om het aantal vaste aanstellingen ten opzicht van de flexibele schil verder te vergroten. Maar door vertrek van vaste medewerkers (pensioen, vrijwillig vertrek, instroom WIA) en verzoeken tot vermindering van de aanstellingsomvang, is het percentage tijdelijke aanstellingen ten opzichte van het geheel gelijk gebleven, te weten ruim 15%. In 2018 is er praktisch geen gebruik meer gemaakt van payrollcontracten. Deze contracten maken bijna geen deel meer uit van de flexibele schil.

In 2017 was 85% van alle aanstellingen een onderwijsgevende aanstelling (leerkracht en onderwijsassistent). In 2018 is dat 86%.

Werd in 2017 nog een kleine 5 fte gedetacheerd (note: anders dan het plaatsen van vaste poolleerkrachten bij andere bij PON aangesloten besturen) aan andere onderwijs(gerelateerde) organisaties, in 2018 is dat nog maar ruim 1 fte. Naast het vergroten van de vaste vervangingspool, het vergroten van het aantal vaste aanstellingen, draagt het verlagen van de detacheringsoomvang bij aan een vermindering van het lerarentekort.

Het lerarentekort heeft in 2018 geen problemen opgeleverd voor de reguliere formatie. Wel is de vervanging bij afwezigheid onder druk komen te staan. De vervanging bij afwezigheid heeft St.Opod onder gebracht bij PON. PON werft continue nieuwe leerkrachten voor vervanging, begeleidt leerkrachten in de vaste pool en regelt de vervanging bij afwezigheid op een school.

In 2018 is een nieuwe CAO tot stand gekomen. De belangrijkste onderwerpen van deze CAO die een looptijd heeft tot 1 maart 2019 zijn: het werkverdelingsplan wat in 2019 gerealiseerd moet zijn (transparante en eenvoudiger afspraken over tijd en verdeling van werk), aangepaste functiebeschrijvingen en loongebouw voor de leerkrachtfuncties met een hogere salarisschaal per 1-8-2018, met daarnaast een eenmalige uitkering van 42% voor alle leerkrachten, voor alle medewerkers een salarisverhoging van 2,5% en een bruto bedrag van 750 euro (naar rato) in oktober 2018. De verplichte functiemixpercentages zijn uit de CAO en functiedifferentiatie is onderdeel van beleid van het bestuur geworden.

Net zoals de afgelopen jaren zijn er in 2018 praktisch geen WW-verplichtingen gedeclareerd bij St. Opod. De ketenbepalingen vanuit de CAO PO zijn strikt bewaakt en toegepast. Bij ontslagdossiers is het reglement van het Participatiefonds toegepast, om zodoende een vergoedingsverzoek bij het fonds in te kunnen dienen met een positief gevolg.

19 JUN 2019

betrekking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Het verzuimpercentage bij OPOD is hoog; 7,1 % over 2018 met een meldingsfrequentie 0,98. Dit ligt hoger dan het landelijk gemiddelde en is een forse stijging ten opzichte van 2017. Ook landelijk is het percentage gestegen. Er zijn wel verschillen in verzuimpercentages en meldingsfrequenties per school. Noemenswaardig aan de verzuimcijfers is het hoge aantal zieke medewerkers dat langer dan een half jaar ziek is, het aantal zieke medewerkers (zowel kort- als langdurend) dat ziek is ten gevolge van externe factoren (echtscheiding, rouw, mantelzorg, kindproblematiek, etc.), de mentale klachten die bij medewerkers die langer dan een half jaar ziek zijn de boventoon voeren en de stijging van medewerkers die ziek zijn en mentale klachten ervaren. Relevant is te vermelden dat drie verzuimdossiers aan het einde van de wachttijd van 2 jaar geleid hebben tot een WIA-aanvraag bij het UWV. Voor twee dossiers bekende dit een toekenning. Eén medewerker is een WGA-uitkering toegekend. Medewerker is met een aangepast aantal uren in eigen werkzaam gebleven binnen OPOD. De andere medewerker is herbenoemd in een andere functie.

Het bestuur streeft er naar om bij het beëindigen van een aanstelling het uitkeren van een ontslagvergoeding tot een minimum te beperken. De onderliggende ontslaggrond om tot beëindiging van een aanstelling over te gaan, kan in uitzonderlijke situaties reden zijn om het ontslag met een ontslagvergoeding gepaard te laten gaan.

Bij vacatureruimte wordt bij het aanstellen van nieuwe medewerkers zoveel mogelijk de aanstellingsvolgorde zoals die vermeld staat in de CAO PO toegepast. Eigen wachtgelders maken daar deel van uit. Vacatures worden daar waar mogelijk aangeboden aan medewerkers die reeds eerder op formatieruimte of met een vervangingsaanstelling binnen de stichting zijn ingezet, op de scholen en/of in de Vervangingspool. Daar waar dat niet mogelijk is, worden medewerkers, daar waar het onderwijsgevend personeel betreft, voorgedragen bij het Personeelscluster Oost Nederland. Indien er voor vacatureruimte extern geworven moet worden, worden uitkeringsrisico's afgewogen. Werd in het verleden om die reden nog wel gekozen voor payrollcontracten, krijgen medewerkers nu eerder een aanstelling bij de stichting. Het risico op een langdurige uitkering is mede door het lerarentekort, vele maken beperkter dan eerder. Door de afweging van de risico's en door het aanbieden van vacatures conform de aanstellingsvolgorde uit de CAO, is het aantal aftrekposten op de bekostiging in 2018 beperkt gebleven.

3.6 Huisvesting

Zowel Basisschool de Sleutel als Jenaplanschool de Kleine Planeet Bakkumer zijn verbouwd en deels uitgebreid. Hierbij zijn er gelden gecombineerd om naast modernisering tevens (achterstallig) onderhoud aan te pakken. Bij Basisschool de Sleutel was het noodzakelijk om een gedeelte van het dak te vervangen, de vochtafvoer bleek door gelaagde isolatie onvoldoende. Overige dakdelen zijn gekeurd en goed bevonden. De school heeft hierdoor wel de nodige overlast ervaren, het project heeft langer geduurd dan verwacht. In 2019 staat ook het schoolplein nog op de planning, grotendeels gefinancierd door de school zelf.

Er zijn diverse schoolpleinen aangepakt om groene speelruimte te creëren, het Natuurlijk Spelen. Scholen hebben dit in eigen beheer en van eigen financiële middelen gepresteerd, met behulp van allerlei subsidies. Bovenscholen is er geadviseerd over ontwerp, ontkoppeling van hemelwaterafvoeren, groenonderhoud en uitvoering.

Facilitair blijft de Stichting vernieuwen. Door het bundelen van contracten bereiken we overzicht en financiële voordelen. In een enkel geval kost dit veel tijd met name vanwege wettelijke verplichtingen zoals de Europese Aanbesteding bij schoonmaak. Elk kwartaal herzien en evalueren we lopende contracten.

Halverwege 2018 is Henk Lammers van ARX Architecten betrokken geraakt bij het opstellen van de meerjarenonderhoudsplannen. Samen zijn er Quick Scans gemaakt van alle OPOD locaties waarbij

Flynth Audit B.V.

Gewaarmerkt als staat waarin onze
verklaring is.

19 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

een goed beeld ontstaan is van het voorliggende onderhoud van onze gebouwen en de kwaliteit van de huisvesting.

Samenwerken met de gemeente op het gebied van een gezond huisvestingsportfolio blijft essentieel, zeker ook in de toekomst. Voor het komend jaar ligt de nadruk op het terugdringen van de leegstand en optimalisatie van benodigde m2.

3.7 Jaarverslag Raad van Toezicht

Algemeen

De Raad van Toezicht (RvT) is in juli 2011 ingesteld als intern toezichthouder van de stichting. Hiermee werd vorm gegeven aan de scheiding tussen bestuur en intern toezicht. De gemeente Deventer heeft sindsdien een beperkte rol ten aanzien van het beleid van de stichting. Deze is in de statuten vastgelegd.

De RvT volgt de principes van Good Governance, zoals geformuleerd in de nieuwe code die per 1 augustus 2017 is ingegaan. De RvT ziet voor zichzelf, gebaseerd op de Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs, drie hoofdtaken: toezicht houden, klankbord zijn voor de bestuurder en het werkgeverschap van de bestuurder.

Het jaar 2018 heeft in belangrijke mate in het teken gestaan van interne ontwikkelingen binnen de Raad van Toezicht en het verder professionaliseren van deze raad. In februari/maart heeft er een wisseling van voorzitter plaatsgevonden en is de vacature voor een RvT-lid ingevuld.

Tevens heeft het traject naar een Personele Unie met de Stichting Deventer en Almelose Montessori-scholen (DAM), na instemming van beide GMR'en, in 2018 zijn beslag gekregen. Dit houdt in dat de twee stichtingen op basis van de getekende samenwerkingsovereenkomst worden bestuurd door hetzelfde College van Bestuur met een identiek samengestelde Raad van Toezicht als intern toezichthouder. Twee voormalige leden van de Raad van Toezicht DAM zijn benoemd tot lid van de huidige Raad van Toezicht OPOD en DAM. Eind 2018 is een lid gestopt vanwege de aflopende tweede termijn.

Er heeft overdracht plaatsgevonden van verantwoordelijkheden naar de gemeenschappelijke bestuurder en Raad van Toezicht, waarbij de twee stichtingen voortbestaan met eigen financiële en personele verantwoordelijkheid, jaar- en vergaderstukken, beleids- en verantwoordingsdocumenten. Ook heeft de nieuwe gemeenschappelijke Raad van Toezicht zich positief uitgesproken over het vormen van een Onderwijscommissie en een Remuneratiecommissie, naast de reeds bestaande Auditcommissie. Ook hier geldt: dezelfde samenstelling en reglementen voor beide stichtingen. Er is voortvarend gewerkt aan reglementen voor de commissies.

Ter versteviging van de eigen kwaliteitszorg heeft de RvT dit jaar verder gewerkt aan het intern toezichtkader/checklist. Dit traject is begin 2019 afgerond.

Samenstelling Raad van Toezicht

In onderstaand overzicht zijn de oude en nieuwe invulling van de posities weergegeven, evenals de mutaties die in 2018 hebben plaatsgevonden:

Voorzitter:	drs. H. Eggink (tot 14 februari 2018)
	drs. M.F.J. Pistorius (vanaf 14 februari 2018)
Overige bestuursleden:	mw. drs. W.J. Lugtenburg-Sanders (tot 1 januari 2019)
	ir. M.H. Nijboer (aftredend 2020)
	mw. drs. J.D. Siskens (aftredend 2020)
	drs. ing. A.E. Spithoven MRE MRICS (vanaf 14 februari 2018)
	mw. mr. M.F. Groen (vanaf 1 september 2018)
	dhr. H.J. Wibbens (vanaf 1 september 2018)

Bestuurder van de stichting is mw. Y. de Haas.

Elyth Audit B.V.
2018 is afgerond als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrekking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

De RvT-leden ontvangen een vergoeding binnen de normen zoals die door de VTOI-NVTK is opgesteld. Zie verder de concrete vermelding in bijlage 1, beleid WNT (Wet normering topinkomens)

Activiteiten Raad van Toezicht

In 2018 heeft de toezichhoudende taak zich meer gericht op de voortgang van de afzonderlijke beleidsterreinen, dan op het strategische beleid van de stichting als geheel. Dit is conform de fase van uitvoering van het instellingsbeleidsplan.

In de managementrapportage door de bestuurder is de RvT ook over de voortgang van de ontwikkeling op de scholen en mogelijke risico's geïnformeerd. Vanuit het stafbureau is de RvT volgens de jaaragenda & planning geïnformeerd over de financiële, personele en huisvestingsontwikkelingen, waarbij risico situaties intensiever zijn gevolgd. Over de kwaliteit van de scholen is de RvT verder geïnformeerd door de jaarlijkse rapportage over de tussen- en eindopbrengsten van de scholen.

De Raad is in 2018 vijf keer bijeengekomen voor een reguliere en twee keer voor een extra vergadering. Er is een stramien met vaste en wisselende agendapunten die in een jaarcyclus zijn opgenomen. Dit betreft met name de wettelijke taken vaststelling jaarrekening en jaarverslag en goedkeuring begroting. Verder worden urgente zaken aan de agenda toegevoegd en komen eenmalige onderwerpen aan de orde. De ondertoon is altijd: dient het beleidsvoornemen de kwaliteit van het onderwijs op de scholen.

Inspectieonderzoek

In het kader van het onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs naar het bestuurlijk functioneren van de Stichting OPOD heeft de kwaliteit van het onderwijs, de kwaliteitscultuur binnen de stichting en de bestuurlijke aansturing van beide, veel aandacht gekregen. De positieve waardering op de onderdelen van kwaliteitscultuur - met verantwoording en dialoog als uitgangspunt - en de (onverwachte) onvoldoende waardering van de interne kwaliteitszorg door de inspectie, heeft de dialoog tussen de RvT en de bestuurder over het verbeterplan geïntensiveerd. De Raad van Toezicht heeft met de uitvoerende inspecteurs gesproken en is betrokken geweest in een eindbespreking met alle gremia van de organisatie over het inspectierapport met verbeterplan. Vervolgens is de voortgang van dit plan op de RvT-vergaderingen besproken. Het is ook een belangrijk thema geweest tijdens andere vormen van overleg tussen bestuurder en voorzitter/leden RvT en tijdens het functioneringsgesprek.

Auditcommissie

In de jaarcyclus staan ook de activiteiten van de auditcommissie opgenomen. Behalve RvT-leden nemen de controller en de bestuurder deel aan dit overleg. Procedureel is het overleg afgestemd op de bespreking en goedkeuring in de RvT van de begroting en de jaarrekening. Daarnaast overlegt de commissie over de tussentijdse financiële cijfers van de organisatie, zodat er voldoende zicht is op het "in control" zijn en de financiële doelmatigheid van de organisatie. Dat wil zeggen dat gesproken is over de verschillende financiële kengetallen. Deze zijn positief en geven blijk van gezond en doelmatig financieel beheer. En er is ook gesproken over het percentage van het budget dat aan onderwijzend personeel besteed wordt, in termen van docenten voor de klas, hetgeen er positief uitziet. De inspectie heeft zich bij het bestuurlijk onderzoek positief uitgesproken over het financieel beheer van de organisatie.

Er is in 2018 vier keer overleg gevoerd. De samenstelling van de auditcommissie is in 2018 als volgt:

- mw. drs. W.J. Lugtenburg-Sanders (tot 1 september 2018)
- ir. M.H. Nijboer
- drs. ing. A.E. Spithoven MRE MRICS (vanaf 1 september 2018)
- dhr. H.J. Wibbens (vanaf 1 september 2018)

Flynth Audit B.V.

Gewaarmerkt als staat waarop onze verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrekking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Relatie Rivierenwijkschool

De bestuurder heeft de RvT nauw betrokken bij de ontvlechting van de Stichting Samenwerkingsschool Rivierenwijk (SSR), deel uitmakend van Kindcentrum Rivierenwijk. Dit heeft van de bestuurder en twee RvT-leden, die statutair medeverantwoordelijkheid dragen, veel inzet gevraagd. Hoewel de ontvlechting wordt betreurd, is de RvT content dat het proces voor betrokkenen bij de school zorgvuldig is verlopen en een toekomstbestendige school in de Rivierenwijk blijft bestaan. Vanuit de RvT heeft de heer Nijboer als opvolgend voorzitter van RvT - SSR het ontvlechtingstraject eind 2018 kunnen afronden.

Stakeholders

Er waren diverse vormen van overleg met stakeholders. Er is een weg ingeslagen om het overleg met de GMR nieuwe invulling te geven. In oktober is er een gezamenlijke bijeenkomst geweest met als thema 'wat verstaan we onder goed onderwijs'.

Met de wethouder van Onderwijs is onder meer gesproken over de situatie rond de huisvesting van de Deventer basisscholen. Enerzijds is er een krimpsituatie met leegstand van lokalen in de wijken, anderzijds zijn er enkele scholen van andere stichtingen die door groei uitbreiding behoeven. De concurrentiedruk neemt hierdoor toe. De situatie vraagt om een coördinerende en bemiddelende rol van de gemeente.

En verder:

- is met de schooldirecteuren een informele, gezamenlijke start gemaakt aan het begin van het schooljaar;
- is de RvT vertegenwoordigd geweest bij de scholingsdag voor alle OPOD scholen;
- heeft de voorzitter van de RvT, ter kennismaking met de OPOD scholen, en op meerdere momenten geflankeerd door een ander lid van de RvT, alle scholen bezocht, gesproken met de betreffende directeur en zicht gekregen op de specifieke kwaliteiten en aandachtspunten van de scholen;
- is door de gehele RvT een schoolbezoek aan De Flint gebracht, waarbij vrijwel een voltallig team aanwezig was. Het bezoek aan deze groeiende school op de grens van een gesettelde en een nieuwbouwwijk, was zeer informatief voor de RvT-leden.

3.8 Jaarverslag GMR

In dit jaarverslag blijkt de GMR van OPOD terug op haar werkzaamheden in het kalenderjaar 2018. We delen dit verslag ter kennisgeving met de bestuurder van OPOD, de betrokken Medezeggenschapsraden, het personeel van OPOD en de betrokken ouders.

Samenstelling GMR

In 2018 bestond de GMR tot aan de zomer uit elf leden, waarvan zes ouders en vijf personeelsleden. Dat is één (personeels)lid minder dan beoogd. Net voor de zomervakantie zwaaiden twee leden af (één personeelslid en een ouderlid) omdat hun maximale zittingstermijn van drie jaar was bereikt.

De GMR startte daarna diverse wervingsactiviteiten op, onder meer via de betrokken MR-en en de eigen nieuwsbrieven van de betrokken scholen. Voorzitter Martijn Lelieveld lichtte tijdens een directeurenoverleg het werk van de GMR nader toe en verzocht de directeuren om een actieve rol te spelen bij het enthousiasmeren van leerkrachten voor deze vacatures. Dit resulteerde begin 2019 in het toetreden van een nieuw ouderlid.

De verschillende GMR-leden zijn ieder lid van een inhoudelijke werkgroep (respectievelijk Zorg & Onderwijs, Personeel & Organisatie en Financiën). Daarnaast zijn de GMR-leden contactpersoon voor één of meerdere medezeggenschapsraden binnen OPOD. Het dagelijks bestuur van de GMR bestaat uit drie leden, elk afkomstig uit een inhoudelijke werkgroep, en de ambtelijk secretaris.

19 JUN 2019

betrekking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoel: _____

Vergaderingen 2018

In totaal waren er in 2018 vijf reguliere GMR-vergaderingen (op 6 januari, 22 maart, 21 juni, 13 september en 27 november) en één themavergadering over onderwijskwaliteit in bijzijn van de Raad van Toezicht (op 16 oktober). Met de komst van de personele unie is de Raad van Toezicht met twee nieuwe leden uitgebreid. Tijdens de themavergadering op 16 oktober was deze uitgebreide Raad van Toezicht volledig aanwezig en kon nader kennis met elkaar worden gemaakt.

Voorafgaand aan iedere vergadering kwam het dagelijks bestuur bijeen om met elkaar de agenda voor deze vergaderingen voor te bereiden. Ook vond voorafgaand aan elke vergadering met regelmaat een gesprek plaats tussen de voorzitter van de GMR en de bestuurder van OPOD. De individuele medezeggenschapsraden ontvingen zo tijdig mogelijk de agenda's voor de vergaderingen met daarbij de vraag of er wat hen betreft zaken waren die besproken dienden te worden. Na afloop van de vergaderingen stuurde de ambtelijk secretaris de notulen hiervan naar hen door.

De volgende zaken zijn o.a. onderwerp van gesprek geweest in 2018.

Personele unie

In januari 2018 liet de GMR het adviesrapport over de personele unie beoordelen door een externe adviseur van de Vereniging Openbaar Onderwijs. Ook vond er een verdiepend gesprek plaats met de bestuurders van OPOD en DAM, een afvaardiging vanuit de GMR en een staflid. In dit gesprek bespraken we onder meer de consequenties voor het personeel en de financiële gevolgen van deze wijziging. In maart 2018 gaf de GMR een positief advies over de personele unie OPOD/DAM.

Bij de totstandkoming van de personele unie werd als onderdeel de vorming van een gezamenlijke GMR genoemd. GMR OPOD stemde hier vooralsnog niet mee in en gaf er de voorkeur aan om de komende periode eerst na te gaan hoe het hiervoor genoemde proces verloopt.

Onderwijskwaliteit

Eén van de centrale thema's voor de GMR dit jaar was (het bewaken van) onderwijskwaliteit. De GMR wil de onderwijskwaliteit van de OPOD-scholen nauwgezet volgen. In januari 2018 bespraken we het Jaarkoersplan 2017 waaruit bleek dat de scholen van OPOD verschillend presteerden en stelden we de bestuurder vragen over het bewaken van de onderwijskwaliteit. Het rapport van de onderwijsinspectie in de zomer van 2018 bandrukte dat kwaliteitszorg binnen OPOD (meer) aandacht behoeft.

De werkgroep Zorg en Onderwijs zat in juni 2018 met de bestuurder om tafel om dit onderwerp verder uit te diepen. De GMR vroeg zich af op welke wijze en op basis van welke indicatoren de bestuurder de kwaliteit van onderwijs monitort en welke rol de GMR hierin eventueel speelt?

Om te kunnen volgen hoe de onderwijskwaliteit zich binnen de OPOD-scholen ontwikkelt besloot de GMR om het document 'Kwaliteitszorg bij OPOD (a.d.h.v. waarderingskader inspectie)' van januari 2018 als basis te gebruiken. Hieraan verbonden we ook een tijdsschema. We werken dit in 2019 verder uit in een Dialoogkader, met als primaire speerpunten:

1. De bekwaamheid van de leraren
2. Het onderwijskundig leiderschap
3. De ouderbetrokkenheid
4. De ontwikkeling van leerlingen

Onderwijsinspectie

Tijdens de GMR-vergadering van 22 maart 2018 sloten twee onderwijsinspecteurs aan. De vragen van de inspectie aan de GMR hadden betrekking op het systeem van kwaliteitszorg en op de huidige kwaliteitsstructuur, de doelmatigheid en continuïteit van het financieel beheer en de dialoog tussen bestuurder en GMR. Het bestuursrapport dat naar aanleiding van het inspectiebezoek verscheen was aanleiding voor een feedbackgesprek met bestuurder, schooldirecteuren en stafleden. Dit vond op woensdag 27 juni 2018 plaats. De GMR was hierbij eveneens met een afvaardiging aanwezig. Onder

betrekking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

het kopje 'Onderwijskwaliteit' staat beschreven hoe de GMR met het thema Onderwijskwaliteit omgaat en welke acties in dit kader zijn uitgevoerd.

Ziekteverzuim en -beleid

De GMR was ook in 2018 nauw betrokken bij het ziekteverzuim binnen OPOD en de bijbehorende preventiemaatregelen. Met regelmaat deden we in 2018 navraag naar de verzuimcijfers binnen de organisatie en de achtergronden daarvan. De hierover door het stafbureau verstrekte informatie maakt dat we als GMR steeds beter ingevoerd raken in dit onderwerp.

Bestuursformatieplan

De GMR stemde in met het Bestuursformatieplan en was van mening dat het document in 2018 handzamer was dan voorheen en inhoudelijk minder cijfers en meer visie bevatte. De belangrijkste wijzigingen in 2018 hadden betrekking op het proces van onvrijwillige mobiliteit, dat voortaan sterker werd bewaakt en aangestuurd. De GMR vroeg specifiek naar de maatregelen rondom het dreigende lerarentekort en het streven van OPOD als het gaat om de verhoudingen tussen de verschillende functieschalen. Het maken van een strategisch personeelsplan behoort volgens ons tot één van de stappen voor de nabije toekomst. Dit zijn ook meteen de punten waarop we het Bestuursformatieplan dat in 2019 verschijnt zullen beoordelen. Ook stelden we in 2018 vragen over de zogeheten werkdrukelden en het monitoren van de effecten daarvan.

Individuele schoolkwesties

Gedurende het jaar praatte de bestuurder de GMR steeds bij over diverse ontwikkelingen die binnen bepaalde scholen van OPOD speelden.

Begroting 2018

De GMR was niet betrokken bij de totstandkoming van de begroting voor 2018. Gedurende het gehele jaar volgde de werkgroep Financiën de realisatie van de begroting wel nauwgezet en werden er, indien nodig, inhoudelijke vragen over dit onderwerp aan de bestuurder gesteld. Het zoeken naar een balans tussen het op peil houden van de liquiditeit en het doen van grote uitgaven, waaronder de vereiste renovaties aan verschillende panden, vormde wederom een terugkerend onderwerp van gesprek.

Raad van Toezicht

Met de komst van de personele unie werd de Raad van Toezicht eveneens met twee nieuwe leden uitgebreid. Daarnaast maakte de GMR tijdens de vergadering van juni 2018 kennis met de nieuwe RvT-voorzitter Menno Pistorius.

In oktober 2018 vond een gezamenlijke vergadering met de gehele Rvt plaats met als thema onderwijskwaliteit. In gemengde groepen gingen GMR- en RVT-leden dieper op dit onderwerp in. Uitgebreide evaluatie achteraf liet zien dat beide gremia deze actieve manier van vergaderen hebben gewaardeerd.

Resultaten GMR-enquête

Ook in 2018 was er ruimte voor reflectie op het eigen functioneren en ieders beleving hiervan. Het blijft voor de GMR zaak om binnen de veelheid van onderwerpen steeds de juiste keuzes te blijven maken en bepaalde onderwerpen niet meer voltallig, maar (vooral) binnen de werkgroepen te behandelen. Om onze professionaliteit op peil te houden, zullen we regelmatig een externe scholingsdeskundige inschakelen en/of zelf cursussen volgen.

Communicatie MR-en

Ook in 2018 vergaderde de GMR telkens bij een andere OPOD-school. Soms sloten de voorzitters van de MR-en van deze scholen spontaan bij onze vergaderingen aan.

Flynth Audit B.V.

verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrekking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden.

Elk GMR-lid is nog steeds contactpersoon van één of meer medezeggenschapsraden. Op een enkele uitzondering na zijn alle medezeggenschapsraden in 2018 minimaal eenmaal door een GMR-lid bezocht.

De GMR kreeg in 2018 een vaste rubriek in Het Blad. Door middel van pakkende interviews en achtergrondartikelen probeerden we op deze manier de GMR en haar taken op een laagdrempelige manier bij het OPOD-personeel onder de aandacht te brengen.

3.9 Klachten

De scholen die ressorteren onder OPOD, doen er alles aan om kwalitatief hoogstand onderwijs te geven. Ondanks alle inspanningen die daarvoor geleverd worden, kan het voorkomen dat ouders en/of verzorgers niet tevreden zijn over de gang van zaken op school. In de meeste gevallen kunnen klachten in goed overleg tussen betrokkenen worden opgelost, ook in 2018 was dat zo.

Daarnaast kent OPOD een externe vertrouwenspersoon, mevrouw Kamsma van IJsselgroep Onderwijs. De vertrouwenspersoon is in 2018 negen keer benaderd door ouders. Twee van deze negen keer was een advies van de vertrouwenspersoon voldoende. Zeven van deze negen keer betrof het een klacht, die mede door handelen en ondersteuning van de vertrouwenspersoon, directie en bestuurder naar tevredenheid kon worden afgehandeld. Het merendeel van de klachten betrof communicatie tussen ouders en leerkrachten dan wel directie.

In 2019 zal het klachtenproces geanalyseerd worden en waar nodig aangescherpt worden. Dit met het doel om van elke klacht ook daadwerkelijk een kans te kunnen maken om nóg beter onderwijs te kunnen geven.

3.10 Politieke en maatschappelijke impact

In het algemeen is er sprake van een groeiend tekort aan personeelsleden in het onderwijs. Er is nog geen sprake van gelijkschakeling van salarissen van even hoog opgeleide leerkrachten in het primair en het voortgezet onderwijs.

In 2018 zijn vanaf augustus gelden beschikbaar gekomen voor het terugdringen van de werkstress. De schoolteams hebben zelf de passende ondersteuning bepaald (meer handen in de klas, administratieve- en/of leerkrachtondersteuning).

OPOD is het tot nu toe gelukt om de formatieruimte te vullen. Door de huidige krapte op de arbeidsmarkt is het vervangen van leerkrachten echter een toenemend probleem. Hierdoor zijn in 2018 geregeld noodoplossingen toegepast zoals directeur, IB'er, part-timers die (extra) voor de klas gingen of zijn leerlingen naar huis gestuurd. Hieronder leidt echter de kwaliteit van ons onderwijs.

3.11 Horizontale verantwoording en dialoog

Gedurende het jaar is er maandelijks overleg met het directieteam (OPPO). Binnen dat overleg zijn vanaf 2018 evaluatieteams ingesteld van 3-4 directeuren om elkaar kritisch te bevragen en te helpen. Daarnaast is de horizontale verantwoording versterkt door de introductie van de mogelijkheid van een 'bezoek van kritische vrienden', waarbij directeuren en IB'ers op andere scholen kijken, wat (al dan niet) zichtbaar is aan ontwikkelingen.

Periodiek vindt een vergadering van de bestuurder met de GMR en met de RvT plaats. De bestuurder heeft een paar keer per jaar overleg met de Gemeente en de bestuurder van het Samenwerkingsverband Sine Limite.

Ook is er gedurende het jaar contact met andere bestuurders van scholen voor primair en voortgezet onderwijs in de Gemeente Deventer. Verder is er regelmatig contact met de PO-Raad, VosAbb en de CABO over actuele zaken.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.
19 JUN 2019
betrekking heeft.
Paraaf voor waarmerkingdoeleinden.

3.12 Verantwoording besteding werkdrukmiddelen

In het schooljaar 2018-2019 is er geld (155,55 euro per leerling) beschikbaar gesteld door het Ministerie aan de Stichting ter vermindering van de werkdruk. Het volgende proces is gevolgd om te komen tot een effectieve aanpak van de werkdruk op onze scholen.

Allereerst is in elk team gevraagd welke personeelsleden mee willen denken in een werkgroep die zich bezig gaat houden met werkdruk. In die werkgroep is vervolgens besproken hoe we gaan inventariseren waar werkdruk in ervaren wordt en wat de eventuele oplossingen zouden kunnen zijn. Op basis hiervan is vanuit de directie een voorstel gekomen voor de besteding van de extra middelen. Dat voorstel is eerst in een teamsessie voorgelegd aan het team waarbij iedereen de gelegenheid heeft gekregen tot reactie. Vervolgens is het voorstel door de personeelsgeleding van de MR goedgekeurd.

De middelen zijn op de scholen verschillend ingezet. Dit waren de belangrijkste oplossingen:

- Inzet eventmanager;
- Inzet extra leerkrachten om piekmomenten op te vangen;
- Inzet onderwijsassistenten om leerkrachten te ontlasten;
- Professionals inhuren voor projecten en bijv. bewegingsonderwijs;
- Inhaalslag digitalisering ter ontlasting leerkrachten;
- Teambuilding voor gemakkelijkere onderlinge ondersteuning.

Naast de inzet van bovenstaande middelen zijn er ook niet-financiële maatregelen genomen om werkdruk te verminderen. Administratie zorgt voor de meeste werkdruk. Zo kan een team aangeven, daar geen middelen voor nodig te hebben, maar dat wel afstemming nodig is. Gedurende het schooljaar 2018-2019 heeft dan overleg plaatsgevonden in het betreffende team. De verwachting is dat daarmee de administratielast verminderd kan worden. Op de meeste scholen zijn piekdagen in het jaar ingepland. Tijdens deze dagen zijn de leerlingen vrij en werken de leerkrachten aan hun administratie. Op deze dagen wordt geen of beperkt scholing of vergaderen ingepland, waardoor de dagen volledig voor administratie en onderling overleg gebruikt kunnen worden.

3.13 Verantwoording besteding prestatiebox

De middelen uit de prestatiebox worden geïnvesteerd in kwaliteit en professionaliteit van leerkrachten, intern begeleiders en directeuren. Daarnaast worden de middelen ingezet op het gebied van culturele activiteiten voor het onderwijs.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

4. Financieel beleid

In de financiële risicoanalyse personeel die eenmaal per twee jaar wordt opgesteld staan de trends die mogelijk leiden tot bijstelling van het beleid. In 2019 wordt deze analyse wederom opgesteld. De aanbevelingen uit de managementletter 2018 van de accountant Flynth zijn in uitvoering genomen.

4.1 Financiële positie op balansdatum

Dit is het overzicht van de financiële situatie op 31 december 2018 in vergelijking tot een jaar daarvoor. De balans is een momentopname van de vermogensstructuur van een organisatie. Na de balans volgt een korte toelichting op de belangrijkste wijzigingen. Voor alle details wordt verwezen naar de uitgebreide jaarrekening 2018 in bijlage 1. De jaarrekening 2018 van Stichting Openbaar Primair Onderwijs Deventer is opgesteld door de beleidsmedewerker financiën. Deze jaarrekening is gecontroleerd door accountantskantoor Flynth Accountants B.V. te Arnhem.

Tabel: Balans eind 2018 en eind 2017

Activa	31-12-2018	31-12-2017	Passiva	31-12-2018	31-12-2017
Materiële vaste activa	5.181.154	4.930.450	Eigen vermogen	5.425.543	5.341.973
Vorderingen	1.700.277	1.473.796	Voorzieningen	1.672.695	1.578.296
Liquide middelen	3.215.379	3.393.809	Kortlopende schulden	2.998.572	2.877.786
Totaal activa	10.096.810	9.798.055	Totaal passiva	10.096.810	9.798.055

Toelichting op de balans

Activa

- De post "materiële vaste activa" is gestegen doordat de investeringen het afgelopen jaar weer zijn toegenomen. In het jaar 2017 was er sprake van beperkte investeringen.
- De vorderingen zijn toegenomen. Dit heeft vooral te maken met nog te ontvangen huurbedragen en inkomsten vanuit het vervangingsfonds.
- Er is sprake van een lichte daling van de liquide middelen. Dit heeft vooral te maken met de investeringen die plaatsgevonden hebben het afgelopen jaar.

Passiva

- De toename van het "eigen vermogen" bestaat uit het resultaat over 2018.
- De stijging van de "voorzieningen" is vooral te verklaren door de mutatie van de onderhoudsvoorziening. Het doorschuiven van onderhoud in het verleden heeft ertoe geleid dat de onderhoudsvoorziening opgehoogd moest worden.
- De kortlopende schulden zijn toegenomen. De crediteuren en de belastingen en premies sociale verzekeringen zijn toegenomen. Er is een bedrag gereserveerd voor het onderhoud op het complex De Vijfhoek.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

4.2 Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserve nulmeting

De bestemmingsreserve nulmeting is ontstaan na het opstellen van de startbalans (via een nulmeting) door middel van een zelfgekozen systematiek per 1 januari 2006.

De stand van deze bestemmingsreserve nulmeting is per 31 december 2018 € 336.514. In het jaar 2017 was de stand van de bestemmingsreserve € 433.484.

Voorziening jubileum

De voorziening jubileum is een voorziening voor toekomstige personeelsbeloningen. De stand per 31 december 2018 is € 343.201. Deze was vorig jaar € 317.562.

Voorziening onderhoud

De voorziening onderhoud is gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplan (MOP) met een looptijd van 10 jaar. Per 31 december 2018 is de stand € 1.329.494. Deze stand is momenteel ruimschoots toereikend. Vorig jaar was de stand € 1.260.734.

4.3 Analyse resultaat

Onderstaand een vergelijking van de exploitatierekening en de begroting voor het kalenderjaar 2018 en van de exploitatierekening 2018 met het kalenderjaar 2017.

Tabel: Baten/lasten 2018 in vergelijking met 2017

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Verschil	Realisatie 2017	Verschil
Baten					
Rijksbijdragen OCenW	21.475.957	19.719.035	1.756.922	19.968.922	1.507.035
Overige overheidsbijdragen	513.181	507.333	5.848	480.380	32.801
Overige baten	817.301	498.049	319.252	877.191	-59.890
Totaal baten	22.806.439	20.724.417	2.082.022	21.326.493	1.479.946

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Verschil	Realisatie 2017	Verschil
Lasten					
Personele lasten	18.999.330	17.308.142	1.691.188	17.454.226	1.545.104
Afschrijvingen	653.590	668.050	-14.460	691.652	-38.062
Huisvestingslasten	1.415.005	1.247.902	167.103	1.339.989	75.016
Overige instellingslasten	1.655.744	1.451.506	204.238	1.684.333	-28.589
Totaal lasten	22.723.669	20.675.600	2.048.069	21.170.200	1.553.469
Saldo baten en lasten	82.770	48.817	33.953	156.293	-73.523
Financiële baten en lasten	800	9.422	- 8.622	2.063	-1.263
Nettoresultaat	83.570	58.239	25.331	158.356	-74.786

De begroting van 2018 sluit met een positief resultaat van € 58.239.

Uiteindelijk resulteert een positief resultaat over het boekjaar 2018 van € 83.570: een verschil van € 25.331 met de begroting.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Analyse verschil werkelijke exploitatie en begroting

Het resultaat 2018 is ten opzichte van 2017 afgenomen met

€
74.786

Het verschil wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat de rijksbijdragen hoger zijn. De personele lasten zijn toegenomen met een iets hoger bedrag. Deze toename komt o.a. door de malus van het vervangingsfonds, de dotatie aan de voorziening jubilea en de kosten van vervanging.

Ook de huisvestingslasten zijn toegenomen. De afschrijvingen en de overige lasten zijn afgenomen.

Vershil werkelijk resultaat en begroot resultaat 2018

Het werkelijke resultaat 2018 bedraagt

83.570

Het begrote resultaat 2018 bedroeg

58.239

25.331

Dit verschil is als volgt te verklaren:

3.1 Rijksbijdragen OCW hoger dan begroot, zie ook ter vergelijking de stijging van de personeelslasten. Lumpsumvergoeding personeel (€ 1.096.000), prestatiebox (€ 154.000), personeels- en arbeidsmarktbeleid (€ 417.000, inclusief extra middelen werkdrukverlaging toegekend aan PAB budget) zijn hoger dan begroot. Verder zijn extra middelen vanuit het Samenwerkingsverband binnengekomen. (extra subsidies) en zijn extra inkomsten geboekt in verband met de bijzondere bekostigingen. De inhouding op deze bekostigingen in verband met de controle op de herziening van de gewichten speelt verder nog een rol. 1.756.922

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies, Toegekende subsidies hoger dan begroot. 5.848

3.5 Overige baten hoger dan begroot. 319.252
De inkomsten vanuit detachering waren hoger dan begroot (€ 167.000 euro).
Verder spelen de verhuurinkomsten (DOK13) een grote rol. Dit is een bedrag ad € 117.000 euro.
Het saldo vanuit de opheffing van St. Dippo (€ 16.000 euro) was niet begroot.

5.1 Financiële baten, rentebaten banken lager dan begroot. -3.297

Vershil werkelijke baten en begrote baten 2018

2.078.725

4.1 Personeelslasten, hoger dan begroot. Deze staan voor groot deel rechtstreeks in verbinding met de rijksbijdragen. Het effect van de nieuwe CAO is gecompenseerd door de hogere rijksbijdragen. De lonen en salarissen zijn € 1.300.000 hoger dan begroot; Oorzaken van de overschrijding zijn verder extra instroomgroepen op een aantal locaties, payrollcontracten in verband met ziekte en niet inzetbare informatie en boventallige inzet directie. Maar ook extra IB-uren in verband met de verbeteropdracht voor de Inspectie. 1.691.188

De kosten van de bedrijfsgezondheidszorg (€ 85.000 euro), de dotatie aan de jubileumvoorziening (€ 65.000), maar vooral de malus die aan het vervangingsfonds betaald moest worden, zorgden voor hogere overige personele lasten. Deze malus over het jaar 2017 was € 79.000 euro. Daarnaast was in de begroting met een lager bedrag rekening gehouden bij de afrekening over de inzet van de vervangingspool.

Het budget voor knelpunten is niet geheel aangesproken. Dit zorgt uiteindelijk voor een plus op de begroting van € 100.000 euro.

De vergoedingen vanuit het UWV over het jaar 2018 waren uiteindelijk lager dan begroot.

4.2 Afschrijvingen ICT en meubilair zijn lager dan begroot.

Transporteren

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d. 1.676.728

19 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Transport	€ 1.676.728
4.3 Huisvestingslasten, hoger dan begroot. Herstelonderhoud (€ 27.000) en schoonmaak (€ 50.000) zijn hoger dan begroot. Verder is er alvast een bedrag gestort als reservering voor het groot onderhoud bij MFA de Vijfhoek ad € 92.000 en bij het Kindcentrum Borgele ad € 13.000. Het was lange tijd onzeker welk bedrag gereserveerd zou moeten worden.	167.103
4.4 Overige lasten, hoger dan begroot. De ICT-kosten (€ 145.000) en de advieskosten (€ 62.000 euro) zijn hoger dan begroot. De hogere advieskosten komen door aanbestedingstrajecten, onvlechting SSR, belevingsonderzoek bij de Schakel, onderzoek bedrijfsvoering en panelgesprekken in verband met de Bathmense scholen. De leermiddelen waren daarentegen € 69.000 lager dan begroot. De kosten van de Raad van Toezicht en de contributies en abonnementen zijn uiteindelijk overschreden. Verder zijn er afwijkingen op diverse posten, zowel positief als negatief.	204.238
5.4 Financiële lasten, de rentelasten zijn hoger dan begroot.	5.325
Verschil werkelijke lasten en begrote lasten 2018	<u>2.053.394</u>
Recapitulatie:	
Verschil werkelijke baten en begrote baten 2018	2.078.725
Verschil werkelijke lasten en begrote lasten 2018	<u>2.053.394</u>
	<u>25.331</u>
Treasuryverslag	
Het bestuur heeft in het verslagjaar 2018 geen middelen belegd. Overtollige liquiditeiten worden overgeboekt naar een de vermogensspaarrekening. Het treasurybeleid is vastgelegd in het treasurystatuut.	
Investerings en financieringen	
In 2018 is geïnvesteerd in materiële vaste activa voor een bedrag van	904.294
In het meerjaren investeringsplan waren voor 2018 investeringen gepland voor een bedrag van	<u>892.969</u>

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkdooelinden:

4.4 Investerings en financieringsbeleid

De aanbevelingen uit het "rapport van bevindingen jaarrekeningcontrole 2017" van Flynth zijn besproken en waar mogelijk doorgevoerd. De managementletter 2018 van Flynth is besproken en de aanbevelingen zullen opgepakt worden.

De risicoanalyse zal komend jaar weer geactualiseerd worden. Het model van de PO-raad was leidend bij de risico-inventarisatie.

Beheersingsinstrumenten als de (meerjaren)begroting, de (meerjaren)investeringsbegroting en de liquiditeitsplanning zullen ook in het jaar 2019 verder ontwikkeld worden met behulp van Capisci. De Europese aanbestedingsregels worden nageleefd conform de inkoop- en aanbestedingsprocedures.

4.5 Toekomstparagraaf

A. Personele bezetting in FTE

	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021
aantal FTE	287,8	286,6	286,6	283,5
Onderwijsgevend personeel (OP+OOP)	248,4	245,8	241,0	225,0
Management/directie	14,2	13,9	13,0	13,0
Overige medewerkers	25,2	23,5	23,5	23,5

Toelichting:

Het aantal FTE'S daalt evenredig met het aantal leerlingen.

Er is regie op de gemiddelde groepsgrootte en de ingezette ambulante tijd.

Uitgangspunt bij de ontwikkeling van de directieformatie is dat er bij uitstroom van directeuren, niet altijd nieuwe directeuren worden benoemd.

Voor de formatie van de overige medewerkers (onderwijsondersteunend personeel op scholen taken en de medewerkers van het stafbureau) geldt dat bij natuurlijk verloop kritisch wordt gekeken in hoeverre de formatie dient te worden herbezet. Capaciteit wordt mogelijk ingehuurd of tijdelijk benoemd om meer flexibel in te kunnen springen op verdere krimp.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrekking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

B: Vergelijking tussen de gerealiseerde cijfers over het jaar 2018 en de begroting over het jaar 2019.

Tabel: realisatie 2018 en begroting 2019

	Realisatie 2018	Begroting 2019
Baten		
Rijksbijdragen OCenW	21.475.957	21.161.700
Overige overheidsbijdragen	513.181	350.800
Overige baten	817.301	574.700
Totaal baten	22.806.439	22.087.200
Lasten		
Personele lasten	18.999.330	18.582.800
Afschrijvingen	653.590	597.400
Huisvestingslasten	1.415.005	1.318.700
Overige instellingslasten	1.655.744	1.533.400
Totaal lasten	22.723.669	22.032.300
Saldo baten en lasten	82.770	54.900
Financiële baten en lasten	800	1.000
Nettoresultaat	83.570	55.900

In de begroting voor het jaar 2019 zijn maatregelen verwerkt op het gebied van het investeringsbeleid. De nadruk zal in 2019 liggen op ICT-investeringen en op het uitvoeren van achterstallig onderhoud. De meerjarenbegroting die dit jaar voor het eerst door middel van de managementtool Capisci is samengesteld, zal verder worden geoptimaliseerd. Ook komend jaar zullen we proberen om de leegstand van schoollokalen zoveel mogelijk te beperken.

4.6 Treasuryverslag

Instellingen in het onderwijs zijn volledig verantwoordelijk voor hun financiën. Schoolbesturen krijgen jaarlijks een bedrag, waaruit alle kosten moeten worden bekostigd en waarmee waarborgen voor de bedrijfsvoering op langere termijn worden geborgd. De Stichting hanteert een actueel Treasury Statuut.

Het past in de verantwoordelijkheid van de Stichting om de middelen risicomijdend te beleggen. Er wordt gebruik gemaakt van spaar- en depositorekeningen op basis van een voor de instelling geldend risicoprofiel. Er worden geen gelden belegd in effecten. Deze afweging is leidend in de productkeuze naar aard, looptijd en beschikbaarheid van de middelen. Hieraan is invulling gegeven door gebruikmaking van een vermogensspaarrekening. De Stichting belegt geen gelden in effecten. Er wordt uitsluitend gebruik gemaakt van een spaarrekening bij een Nederlandse bank met de AA-status.

Het Treasury Statuut is in 2017 aangepast vanwege de aangescherpte wet- en regelgeving vanuit het Ministerie van OCW. In het kalenderjaar 2018 is gehandeld overeenkomstig de inhoud van het statuut. Op basis van het Treasury Statuut is een Treasuryplan opgesteld voor het kalenderjaar 2018.

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staat waarop onze
verklaring d.d.
14 JUN 2019
betrekking heeft.

Het Treasuryplan valt binnen de kaders van het Treasury Statuut en bevat acties en verbeterpunten. Dit document is in het jaar 2016 vastgesteld door de Raad van Toezicht.

4.7 Kengetallen

Met betrekking tot de solvabiliteit, liquiditeit, rentabiliteit en het weerstandsvermogen vermelden wij onderstaand de kengetallen. In het verleden was de Commissie DON leidend. Vanaf dit jaar gaan wij uit van de signaleringswaarden die de Inspectie van het Onderwijs gebruikt om te bepalen of de financiële positie van de instelling gezond is.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen aan en verschaft dus inzicht in de financieringsopbouw. De solvabiliteit geeft ook aan in hoeverre de instelling op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie: Eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door het totale vermogen

Kengetal 2018:	70,3%
Kengetal 2017:	70,6%
Kengetal 2016:	74,7%

Signaleringsgrens boven 30% is wenselijk volgens de Inspectie van het Onderwijs.

Definitie van de solvabiliteit geeft aan dat 70,3% van het totale vermogen uit eigen vermogen ofwel reserves en voorzieningen bestaat, hetgeen inhoudt dat slechts 29,7% van het totale vermogen gefinancierd wordt met vreemd vermogen.

De Stichting is duidelijk in staat om aan haar verplichtingen op langere termijn te kunnen voldoen.

Liquiditeit

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de instelling op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie: De verhouding tussen de vlottende activa (som van liquide middelen, vorderingen en voorraden) en de kortlopende schulden.

Kengetal 2018:	1,6
Kengetal 2017:	1,7
Kengetal 2016:	1,7

Signaleringsgrens volgens de Inspectie van het Onderwijs: 0,75 is voldoende.

De liquiditeitsratio geeft aan dat 1,6 keer kan worden voldaan aan de kortlopende schulden, bestaande uit kortlopende verplichtingen aan kredietinstellingen, crediteuren, nog te betalen posten en de overlopende passiva. De Stichting heeft op 31 december 2018 de beschikking over € 3.215.379 aan liquide middelen en daarnaast € 1.700.277 nog te ontvangen bedragen. Deze bedragen zijn binnen één jaar opeisbaar, waardoor kan worden voldaan aan de openstaande schulden die binnen één jaar voldaan moeten zijn, te weten € 2.998.572. In bovenstaande berekening is geen rekening gehouden met de in de voorzieningen opgenomen verplichtingen. De liquiditeitspositie van de Stichting is hierdoor goed te noemen.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat in relatie tot de totale baten.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze verklaring d.d.
19 JUN 2019
betrekkende heeft.
Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Definitie: Resultaat gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Kengetal 2018:	0,4%
Kengetal 2017:	0,7%
Kengetal 2016:	-0,8%

Signaleringsgrens volgens Inspectie van het Onderwijs: 0,0% is wenselijk.

De rentabiliteit geeft aan hoeveel procent van de totale opbrengsten omgezet wordt in het uiteindelijke resultaat. De Stichting heeft van de totale opbrengsten, te weten € 22.806.439, een resultaat behaald van € 83.570.

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor geeft een indicatie om te signaleren of onderwijsinstellingen een deel van hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van de taken.

Definitie: De activazijde van de balans minus de materiële vaste activa betreffende gebouwen en terreinen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Kengetal 2018:	31,0%
Kengetal 2017:	33,1%
Kengetal 2016:	30,0%

Dit kengetal wordt vanaf 2017 niet meer gebruikt door de Inspectie als signaleringswaarde.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan het vermogen om niet-voorziene tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen. Er zijn verschillende definities in gebruik om de signaleringswaarde te bepalen. De Stichting OPOD ging altijd uit van de volgende definitie:

Definitie: Het eigen vermogen minus de materiële vaste activa, uitgedrukt in een percentage van de rijksbijdrage OCW.

De inspectie gaat uit van een andere definitie en deze zullen wij gaan hanteren in de toekomst:

Definitie: Het eigen vermogen, uitgedrukt in een percentage van de totale baten.

Kengetal 2018:	23,8%
Kengetal 2017:	25,0%
Kengetal 2016:	24,3%

Een weerstandsvermogen groter dan 5% is wenselijk.

Huisvestingsratio

De huisvestingsratio geeft aan welk deel van de totale lasten aan huisvesting wordt besteed.

Definitie: De huisvestingslasten plus de afschrijving gebouwen, gedeeld door de totale lasten.

Kengetal 2018:	6,9%
Kengetal 2017:	7,1%
Kengetal 2016:	6,5%

Een huisvestingsratio kleiner dan 10% is wenselijk.

Plyth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Samenvatting en conclusies

De Inspectie van het Onderwijs is belast met het financiële toezicht op het onderwijs. Op grond van een analyse van de financiële gegevens bepaalt de inspectie of de positie van een instelling nader moet worden onderzocht. De inspectie maakt hierbij gebruik van een set van kengetallen die gelden voor alle schoolbesturen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van signaleringsgrenzen.

De solvabiliteit is door de Inspectie vastgesteld op minimaal 30%. Het percentage voor het jaar 2018 is 70,3%. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de solvabiliteit goed is.

De signaleringsgrens voor de liquiditeit is vastgesteld op minimaal 0,75. Het kengetal voor 2018 is 1,6 en dit is gelijk aan het afgelopen jaar. Dit ligt boven de signaleringsgrens.

De rentabiliteit ligt met 0,4% boven de wenselijk geachte minimale grens van 0,0%.

De kapitalisatiefactor is voor de volledigheid weergegeven. In feite is dit kengetal door de Inspectie vervangen door het weerstandsvermogen.

De norm voor het weerstandsvermogen bedraagt minimaal 5% van alle OCW-inkomsten. Uitgaande van de definitie die de Inspectie gebruikt, komt de Stichting uit op 23,8%.

De huisvestingsratio is in het leven geroepen om te controleren of er niet teveel aan huisvestingslasten wordt uitgegeven. Het percentage van 6,9% blijft ruim onder de wenselijke norm.

De conclusie is dan ook gerechtvaardigd dat het goed gaat met de stichting. De stichting kan op korte en lange termijn aan haar financiële verplichtingen voldoen.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrekking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

5. Continuïteitsparagraaf

5.1 Leerlinggegevens en personele bezetting

De daling van het aantal leerlingen heeft gevolgen voor de werkgelegenheid. Op krimpende scholen daalt het aantal groepen, worden er combigroepen gevormd, kan vertrekkend personeel niet altijd meer vervangen worden. Dit betekent dat de werkgelegenheid voor de reguliere formatie binnen de stichting nog steeds af neemt. Voor komend schooljaar valt de daling mee. In de begroting is rekening gehouden met 9 leerlingen minder dan op 1-10-2018 en dat betekent een te verwaarlozen daling van de werkgelegenheid. Hoewel de stichting is zijn geheel krimpt, zijn er ook scholen die groeien. Hier tegenover staan meerdere scholen die krimpen en formatie moeten inleveren. Het grootste deel van de krimp op scholen wordt opgevangen doordat tijdelijke aanstellingen aan het einde van het schooljaar aflopen. Op een klein aantal scholen zal sprake zijn van verplichte mobiliteit. De daling van het aantal leerlingen voor de komende schooljaren zal opgevangen kunnen worden door natuurlijk verloop (pensioen, ontslag op eigen verzoek, verzoeken tot vermindering van de aanstellingsomvang etc). Alleen al vanwege het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd zal er ruim 5 FTE de komende jaren uitstromen. De stichting zal kunnen blijven voldoen aan de uitvoering van het werkgelegenheidsbeleid.

Hoewel het invullen van de reguliere formatie (groepsbezetting) voor schooljaar 2018-2019 geen problemen heeft opgeleverd, zijn de eerste tekenen van het lerarentekort zijn ook bij St. Opod voelbaar. Een tekort aan leerkrachten bedreigt de continuïteit van het onderwijs. Dit vraagt op bestuursniveau om passende maatregelen, zoals;

- Eerder vaste aanstellingen aanbieden en hiermee leerkrachten binden, uitstroom verkleinen en continuïteit op scholen bieden;
- Vergroten van de omvang van de vast vervangingspool, gebruik maken van de volledige ruimte (6% van de totale aanstellingsomvang);
- Alleen nog leerkrachten detacheren aan directe samenwerkingspartners zoals speciaal onderwijs, samenwerkingsverband en/of Pabo-Saxion;
- Meer WW-risico nemen dan in het verleden. Het WW-risico is door de krapte op de arbeidsmarkt aanmerkelijk kleiner dan een aantal jaar geleden. Hierdoor vallen minder leerkrachten af waarmee eerder geen verplichting werd aangegaan.
- Gebruik maken van subsidieregelingen, zoals de subsidie voor zij-instromers;
- Oriëntatie op aanpassing functiehuis door het opnemen van de functie van leraarondersteuner. In plaats van twee kleine groepen met ieder een leerkracht, kan de verantwoordelijkheid voor een grote groep ook gedragen worden door een leerkracht en een leraarondersteuner. Dit bespaart een leerkracht, wat in tijden van krapte een interessante optie is;
- Beleid voor de begeleiding van startende leerkrachten (t/m inschaling L10-3) om te voorkomen dat startende leerkrachten vroegtijdig de stichting en het onderwijs verlaten.
- Werken aan terugdringen van verzuim, dit zal leiden tot een kleinere vervangingsvraag.
- St.Opod is lid van de vereniging PON. PON is zeer actief betrokken bij de aanpak van het lerarentekort. St. Opod trekt samen met de andere besturen en PON op. Door de omvang van PON oefenen zij direct invloed uit op die plekken waar gesproken wordt over de aanpak van het lerarentekort (sectorraad, politiek). Daarnaast heeft PON een actief programma om herintreders te werven en voor te bereiden voor terugkeer in het primair onderwijs. Zij werken hiermee samen met o.a. UWV en Participatiefonds. Ook de zij-instroom wordt door hen gecoördineerd. PON heeft bij OCW de subsidie aangevraagd voor de regionale aanpak van het lerarentekort. En PON wil samen met de besturen afspraken maken over het verminderen van de (vervangings)vraag, over werving en recruitment, het aanspreken van reserves en het opleiden van nieuwe leraren.

19 JUN 2019

betrokking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

5.2 Meerjarenbegroting

De (meer)jarenbegroting is besproken en vastgesteld in de vergadering van de Raad van Toezicht op 12 februari 2019.

Tabel: Balans 2018 en verwachtingen 2019-2022

Activa	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022
Materiële vaste activa	5.181.154	5.200.000	5.200.000	5.200.000	5.200.000
Vorderingen	1.700.277	1.600.000	1.600.000	1.600.000	1.600.000
Liquide middelen	3.215.379	3.200.000	3.250.000	3.300.000	3.400.000
Totaal activa	10.096.810	10.000.000	10.050.000	10.100.000	10.200.000

Passiva	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022
Eigen vermogen	5.425.543	5.500.000	5.550.000	5.600.000	5.700.000
Voorzieningen	1.672.695	1.800.000	1.800.000	1.800.000	1.800.000
Kortlopende schulden	2.998.572	2.700.000	2.700.000	2.700.000	2.700.000
Totaal passiva	10.096.810	10.000.000	10.050.000	10.100.000	10.200.000

	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Baten					
Rijksbijdragen OCenW	21.475.957	21.161.700	20.698.000	20.750.400	20.727.300
Overige overheidsbijdragen	513.181	350.800	341.300	341.300	341.300
Overige baten	817.301	574.700	535.600	531.600	517.900
Totaal baten	22.806.439	22.087.200	21.574.900	21.623.300	21.586.500
Lasten					
Personele lasten	18.999.330	18.582.800	18.213.400	18.381.400	18.369.100
Afschrijvingen	653.590	597.400	518.300	438.000	448.600
Huisvestingslasten	1.415.005	1.318.700	1.318.700	1.318.700	1.318.700
Overige instellingslasten	1.655.744	1.533.400	1.472.700	1.419.700	1.404.100
Totaal lasten	22.723.669	22.032.300	21.523.100	21.557.800	21.540.500
Saldo baten en lasten	82.770	54.900	51.800	65.500	46.000
Financiële baten en lasten	800	1.000	1.000	1.000	1.000
Resultaat	83.570	55.900	52.800	66.500	47.000

De activakant van de meerjarenbegroting laat de komende jaren vrijwel hetzelfde beeld zien. Er zijn geen grote investeringen te verwachten en de vorderingen zullen op hetzelfde niveau blijven. De liquide middelen zullen licht stijgen evenals het eigen vermogen aan de passivakant van de balans. De komende jaren gaan wij uit van een positief resultaat.

Het aantal leerlingen daalt de komende jaren. Hierdoor zullen de rijksbijdragen dalen. Een rechtstreeks gevolg van de afname van het aantal leerlingen is dat de personele lasten ook dalen. Er zal hierdoor sprake zijn van een voorzichtig personeelsbeleid.

De afschrijvingen zullen afnemen door een voorzichtig en kritisch beleid ten aanzien van de investeringswensen van de scholen. De huisvestingslasten en de overige instellingslasten zullen ook verder dalen. Met name de schoonmaak- en de kopieerkosten zullen afnemen doordat nieuwe contracten zijn afgesloten waardoor inkoopvoordelen behaald zijn.

5.3 Rapportage risicobeheersingssysteem

Het risicomangementmodel van de PO-Raad geeft inzicht in het integraal risicoprofiel van onze organisatie.

Om de omvang van de bufferliquiditeit te bepalen, hebben wij de belangrijkste risico's die niet adequaat zijn afgedekt, op een rijtje gezet. Bij de bepaling van het risicobedrag gaan wij uiteraard uit van het feit dat het onwaarschijnlijk is dat alle risico's zich gelijktijdig zullen aandienen.

De gehanteerde regels bij de risicoanalyse:

- Bij de kansberekening hebben wij rekening gehouden met de hele organisatie.
- Als de kans bestaat dat het risico zich voor gaat doen op één school, dan is dit gelijk aan 5% kans.
- Bij de impact gaat het om het bedrag waarmee de reserves verminderen (10% is gelijk aan twee ton)
- Het risicobedrag wordt berekend door kans x impact.
- Het weerstandsvermogen geeft aan het vermogen om niet-voorziene risico's op te vangen.
- De norm van het weerstandsvermogen bij St. OPOD is 10% van alle OCW-inkomsten.
- De kans en de impact zijn in overleg bepaald door de beleidsmedewerkers.

Overzicht van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Van alle 53 risico's die benoemd zijn, is er slechts één te bestempelen als middelgroot. Globaal genomen betekent dit dat 2% van de belangrijkste risico's op korte en middellange termijn aandacht behoeven.

De 17 belangrijkste risico's hebben wij voor de diverse beleidsterreinen gekwantificeerd.

De drie grootste financiële risico's zijn:

- het onzorgvuldig omgaan met persoonsgegevens van leerlingen en medewerkers kan leiden tot klachten, claims en imagoschade.
- het onverwachts verminderen van subsidies.
- het lerarentekort kan tot gevolg hebben dat het lastig wordt om bekwaam personeel te werven de komende jaren.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

		kans	impact	risico
Onderwijs en Identiteit				
O.1	Ontbreken van vastgesteld strategisch beleid.	50%	16% €	160.000,00
O.3	Ontbreken van een (toereikend) systeem voor kwaliteitszorg.	30%	7% €	42.000,00
O.8	Onzorgvuldig omgaan met persoonsgegevens.	30%	50% €	300.000,00
Bestuur en Organisatie				
B.8	De kwaliteit van de leidinggevendenden schiet tekort.	10%	25% €	50.000,00
Financiën				
F.3	Een beleidsrijke meerjarenbegroting ontbreekt.	25%	20% €	100.000,00
F.6	Onverwachts verminderen van tijdelijke subsidies.	10%	100% €	200.000,00
F.13	De wet- en regelgeving en de bekostiging vormen een groot risico.	10%	25% €	50.000,00
Personeel				
P.1	Geen personeelsbeleid geformaliseerd.	20%	20% €	80.000,00
P.3	Onvoldoende of onvoldoende bekwaam personeel.	50%	25% €	250.000,00
P.5	Opbouw en beheer van personeelsdossiers schiet tekort.	20%	25% €	100.000,00
P.7	Een functionaris op een sleutelpositie valt plotseling weg.	15%	15% €	45.000,00
Huisvesting en facilitaire dienstverlening				
H.2	Meerjarenvisie op huisvesting ontbreekt of schiet tekort.	15%	25% €	75.000,00
H.3	Onvoldoende investeringen en onderhoud.	20%	25% €	100.000,00
H.5	Bestaan van onveilige situaties.	20%	20% €	80.000,00
ICT				
I.9	ICT-beleid ontbreekt of heeft onvoldoende draagvlak.	50%	10% €	100.000,00
I.10	ICT-gebruik wordt onvoldoende ondersteund.	50%	10% €	100.000,00
I.11	Ontwerpen en beheer van ICT-infrastructuur schiet tekort.	35%	10% €	70.000,00
Totaalbedrag van alle belangrijkste risico's				€ 1.902.000,00
De stand van de liquide middelen per 1 januari 2017 is: (afgerond)				€ 2.000.000,00

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrekking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

5.4 Toezichthoudend orgaan

In 2018 hebben de leden van de Raad van Toezicht een tegemoetkoming gekregen, gebaseerd op de normering van de VTOI (Vereniging van Toezichthouders in Onderwijsinstellingen).

Zie paragraaf 3.7 voor het jaarverslag van de Raad van Toezicht.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Bijlage 1: Financiële jaarrekening

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA, PASSIVA EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven is door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs (RJ660). De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Activa en passiva (met uitzondering van het groepsvermogen) worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Bestuursgegevens

Naam: Stichting Openbaar Primair Onderwijs Deventer
Rechtsvorm: Stichting
Zetel: Gemeente Deventer
KvK-nr: 08185273

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor waardering van activa, passiva en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven. Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

Categorie	afschrijvings- termijn <u>in maanden</u>	afschrijvings- percentage <u>per jaar</u>	activerings- grens <u>in €</u>
Gebouwen etc.			
Gebouwen	120	10,0	1.000
Permanent	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Verbouwingen	480	2,5	1.000
Noodlokalen	120	10,0	1.000
Terreinen	480	2,5	1.000
Installaties			
CV, alarminstallaties, electra, boiler, sanitair	240	5,0	1.000
Kantoormeubilair en Inventaris			
Algemeen	240	5,0	1.000
Bureaustoelen	120	10,0	1.000
Huishoudelijke apparatuur			
Algemeen	120	10,0	1.000
Schoolmeubilair en Inventaris			
Algemeen	240	5,0	1.000
Vloerbedekking-zacht	144	8,3	1.000
Vloerbedekking-hard	300	4,0	1.000
Onderwijskundige apparatuur en machines			
Algemeen	72	16,7	1.000
Beamers	60	20,0	1.000
ICT			
Apparatuur	60	20,0	1.000
Netwerk	120	10,0	1.000
Activeboards	120	10,0	1.000
Administratiesystemen	36	33,3	1.000
Leermiddelen			
Algemeen	96	12,5	1.000

De gebouwen en terreinen worden opgenomen indien sprake is van economisch eigendom. Hiervan is bijvoorbeeld sprake in het geval van eigen investeringen of van doordecentralisatie van de huisvesting. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Vlottende activa

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten. Voorzieningen wegens oninbaarheid dienen in mindering te worden gebracht op de boekwaarde van de vordering. Na eerste verwerking worden deze gewaardeerd tegen nominale waarde.

Tijlman Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrekking heeft.

Paraaf voor waarmakingssloten:

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden.

Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht.

Omschrijving	Doel	EUR
Reserve personeel	Dekking van personele risico's, onderbouwd door een risicoanalyse	0
Reserve nulmeting	Dekking van de afschrijvingslasten van de materiële vaste activa uit de nulmeting	336.514

Flynth Audit B.V.

Gewaarmerkt als staat waarop onze verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrekking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voor uitgaven voor groot onderhoud wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren.

Jaarlijks wordt bekeken of de dotatie toereikend is. In de Regeling Jaarverslaggeving onderwijs is een overgangsregeling opgenomen voor het toepassen van de methode van kostenegalisatie voor de voorziening groot onderhoud. Van deze tijdelijke overgangsregeling is gebruik gemaakt bij het berekenen van de voorziening groot onderhoud.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Pensioenvoorziening

Nederlandse pensioenregelingen:

De instelling heeft een aantal pensioenregelingen. De belangrijkste kenmerken van deze regelingen zijn:

- pensioengevende salarisgrondslag (eindloon, middelloon e.d.)
- afspraken over indexatie
- beschrijving belangrijkste kenmerken van de uitvoeringsovereenkomst
- wijze waarop pensioenregelingen zijn ondergebracht bij de pensioenuitvoerder (opf, bpf, verzekeraar)
- dekkingsgraad van de pensioenuitvoerder.

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door de instelling. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Flytth Audit B.V.
Gewaardeerd als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde van de voor de afwikkeling van de voorziening naar verwachting noodzakelijke uitgaven.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen de vooruit ontvangen bedragen die aan opeenvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen. De kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten). Daar waar geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde.

Baten en lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Per school worden de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de (bestemde) reserve(s) die door het bestuur is/zijn bepaald.

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De Stichting heeft de toegezegde pensioenregelingen bij bedrijfstakpensioenfondsen verwerkt als zou sprake zijn van een toegezegde-bijdrageregeling.

Flynth Audit B.V.

De Stichting heeft de toegezegde pensioenregelingen bij bedrijfstakpensioenfondsen verwerkt als zou sprake zijn van een toegezegde-bijdrageregeling.

19 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Voor toegezegde bijdrageregelingen betaalt de instelling op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen.

De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn.

Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

De dekkingsgraad van het ABP per 31 december 2018 bedroeg 97,0%.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Toelichting kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrekking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

BALANS PER 31 DECEMBER 2018
- na verwerking van resultaatbestemming

1 Activa	31-12-2018	31-12-2017
	EUR	EUR
Vaste Activa		
1.2 Materiële vaste activa	5.181.154	4.930.450
<u>Totaal vaste activa</u>	<u>5.181.154</u>	<u>4.930.450</u>
Viottende activa		
1.5 Vorderingen	1.700.277	1.473.796
1.7 Liquide middelen	3.215.379	3.393.809
<u>Totaal viottende activa</u>	<u>4.915.656</u>	<u>4.867.605</u>
<u>Totaal activa</u>	<u>10.096.810</u>	<u>9.798.055</u>
2 Passiva		
	31-12-2018	31-12-2017
	EUR	EUR
2.1 Eigen vermogen	5.425.543	5.341.973
2.2 Voorzieningen	1.672.695	1.578.296
2.4 Kortlopende schulden	2.998.572	2.877.786
<u>Totaal passiva</u>	<u>10.096.810</u>	<u>9.798.055</u>

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrekking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

MAB Model B Staat van Baten en Lasten**3. Baten**

	2018 EUR	Begroot 2018 EUR	2017 EUR
3.1 Rijksbijdragen	21.475.957	19.719.035	19.968.922
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	513.181	507.333	480.380
3.5 Overige baten	817.301	498.049	877.191
Totaal Baten	<u>22.806.439</u>	<u>20.724.417</u>	<u>21.326.493</u>

4. Lasten

	2018 EUR	Begroot 2018 EUR	2017 EUR
4.1 Personeelslasten	18.999.330	17.308.142	17.454.226
4.2 Afschrijvingen	653.590	668.050	691.652
4.3 Huisvestingslasten	1.415.005	1.247.902	1.339.989
4.4 Overige lasten	1.655.744	1.451.506	1.684.333
Totaal Lasten	<u>22.723.669</u>	<u>20.675.600</u>	<u>21.170.200</u>

Saldo Baten en Lasten	<u>82.770</u>	<u>48.817</u>	<u>156.293</u>
------------------------------	----------------------	----------------------	-----------------------

5 Financiële baten en lasten	<u>800</u>	<u>9.422</u>	<u>2.063</u>
-------------------------------------	-------------------	---------------------	---------------------

Resultaat boekjaar	<u>83.570</u>	<u>58.239</u>	<u>158.356</u>
---------------------------	----------------------	----------------------	-----------------------

Onttrekkingen resultaat bestemming

Toevoeging/onttrekking alg. res.	-180.540	0	-263.431
Onttrekking reserve personeel	-	0	-
Onttrekking reserve nulmeting	96.970	0	105.075
	<u>-83.570</u>	<u>-</u>	<u>-158.356</u>

Flynth Audit B.V.
Gewaarmaakt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

MAB Model C Kasstroomoverzicht

	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo Baten en Lasten	82.770	156.293
Aanpassing voor: Afschrijvingen	653.590	691.652
Mutaties voorzieningen	94.399	110.341
Verandering in vlottende middelen: Vorraden (-/-)	-226.481	197.955
Vorderingen (-/-)	120.786	610.266
Schulden		
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	<u>725.064</u>	<u>1.766.507</u>
Ontvangen interest	6.125	6.627
Betaalde interest	-5.325	-4.564
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	<u>725.864</u>	<u>1.768.570</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa (-/-)	-904.294	-554.463
Overige inv. in financiële vaste activa (-/-)	0	0
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>-904.294</u>	<u>-554.463</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	<u>0</u>	<u>0</u>
Overige mutaties eigen vermogen	0	0
Totaal kasstroom uit overige balansmutaties	<u>0</u>	<u>0</u>
Mutatie liquide middelen	<u>-178.430</u>	<u>1.214.107</u>
Beginstand liquide middelen	3.393.809	2.179.702
Mutatie liquide middelen	-178.430	1.214.107
Eindstand liquide middelen	<u>3.215.379</u>	<u>3.393.809</u>

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

VA Vaste activa**1.2 Materiële vaste activa**

	Aanschaf prijs 1-1-2018	Afscripting cumulatief 1-1-2018	Boekwaarde 1-1-2018	Investeringen	Boekwaarde desinv.	Afscripting	Aanschafprijs 31-12-2018	Afscripting cum. 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2018
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
1.2.1.1 Gebouwen en terreinen *	4.506.041	1.758.663	2.747.378	436.654	158.715	4.942.695	1.917.378	3.025.317	
1.2.2.1 Inventaris en apparatuur	7.006.651	5.361.565	1.645.086	388.080	343.569	7.394.731	5.705.134	1.689.597	
1.2.3.1 Leermiddelen	2.446.333	1.908.347	537.986	79.560	151.306	2.525.893	2.059.653	466.240	
Materiële vaste activa	13.959.025	9.028.575	4.930.450	904.294	0	14.863.319	9.682.165	5.181.154	

* De post gebouwen en terreinen is niet nader uitgesplitst.

Betreft (delen van) verbouwingen voor eigen rekening, noodlokalen en installaties in gebouwen en terreinaanpassingen.

Schoolgebouwen

De door de Stichting beheerde schoolgebouwen zijn juridisch wel, doch economisch geen eigendom van de stichting.

Deze gebouwen zijn volledig gesubsideerd en dienen, wanneer ze niet meer conform de bestemming worden gebruikt, om niet te worden overgedragen aan de Gemeente.
Voor een overzicht verwijzen wij naar het Bestuursverslag.

Flynth Audit B.V.

Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrekking heeft.

Paraaf voor waarmaking doeleinden:

Vorderingen**1.5 Vorderingen**

		31-12-2018	31-12-2017
		EUR	EUR
1.5.1	Debiteuren	67.968	87.891
1.5.2	OCW/EZ	1.065.453	1.014.373
1.5.6	Overige overheden	5.134	21.407
1.5.7	Overige vorderingen	461.537	253.957
1.5.8	Overlopende activa	100.185	96.168
	<u>Vorderingen</u>	<u>1.700.277</u>	<u>1.473.796</u>
	Uitsplitsing		
1.5.6.3	Additionele aanvragen	0	0
1.5.6.4	Overige	5.134	21.407
	<u>Overige overheden</u>	<u>5.134</u>	<u>21.407</u>
1.5.7.3	Vervangingsfonds	0	0
1.5.7.8	Fietsplan	0	0
1.5.7.11	Huur en medegebruik	0	0
1.5.7.12	Overige vorderingen	461.537	253.957
	<u>Overige vorderingen</u>	<u>461.537</u>	<u>253.957</u>
1.5.8.1	Vooruitbetaalde posten	94.132	89.713
1.5.8.5	Rente	6.053	6.455
	<u>Overlopende activa</u>	<u>100.185</u>	<u>96.168</u>

Alle vorderingen zijn kortlopende vorderingen. Van langlopende vorderingen is geen sprake.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrekking heeft

Paraaf voor waarmerkingdoeleinden:

EL Effecten & Liquide middelen**1.7 Liquide middelen**

		31-12-2018	31-12-2017
		EUR	EUR
1.7.1	Kasmiddelen		
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen	3.215.379	3.393.809
1.7.3	Deposito's		
	<u>Liquide middelen</u>	<u>3.215.379</u>	<u>3.393.809</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting met uitzondering van Vermogenssparen.

Dit saldo ad 2.574.532 euro staat ter beschikking onder voorwaarde dat bij opname van meer dan 25% van het hoogste saldo in de afgelopen vier jaar, een boete betaald moet worden.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrekking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

EV Eigen vermogen

2.1 Eigen vermogen

	Stand 1-1-2018	Resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12-2018
	EUR	EUR	EUR	EUR
2.1.1 Algemene reserve	4.908.489	180.540	-	5.089.029
2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)	433.484	-96.970	0	336.514
Eigen vermogen	5.341.973	83.570	0	5.425.543

Uitsplitsing

Reserve nulmeting	433.484	-96.970	0	336.514
Bestemmingsreserve (publiek)	433.484	-96.970	0	336.514

De reserve nulmeting is ontstaan na het opstellen van de startbalans per 1 januari 2006 als dekking van de afschrijvingslasten van de materiële vaste activa.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrekking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

VL Voorzieningen

2.2 Voorzieningen

	Stand per 1-1- 2018 EUR	Dotaties EUR	Onttrekkingen EUR	Vrijval EUR	Stand per 31-12-2018 EUR	Kortlopend deel <1 jaar EUR	Langlopend deel >1 jaar EUR
2.2.1.5 Voorziening jubileum	317.562	58.849	33.210		343.201	54.494	288.707
Personneelsvoorzieningen	317.562	58.849	33.210		343.201	54.494	288.707
2.2.3.1 Voorziening onderhoud Overlge voorzieningen	1.260.734	211.198	142.438		1.329.494	77.169	1.252.325
	1.260.734	211.198	142.438		1.329.494	77.169	1.252.325
Totaal voorzieningen	1.578.296	270.047	175.648	0	1.672.695	131.663	1.541.032

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrekking heeft.

Paraaf voor waarmakingsdoeleinden:

KS Kortlopende schulden**2.4 Kortlopende schulden**

		31-12-2018	31-12-2017
		EUR	EUR
2.4.3	Crediteuren	456.751	414.135
2.4.4	OCW	200.866	233.261
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	800.886	696.276
2.4.8	Schulden terzake pensioenen	205.684	195.788
2.4.9	Overige kortlopende schulden	329.825	261.588
2.4.10	Overlopende passiva	1.004.560	1.076.738
	<u>Kortlopende schulden</u>	<u>2.998.572</u>	<u>2.877.786</u>

De kortlopende schulden hebben allemaal betrekking op schulden met een looptijd korter dan een jaar.

Uitsplitsing

2.4.7.1	Loonheffing	691.437	617.447
2.4.7.3	Premies sociale verzekeringen	109.449	78.829
	<u>Belastingen en premies sociale verzekeringen</u>	<u>800.886</u>	<u>696.276</u>
2.4.9.4	Netto salarissen	11.255	12.960
2.4.9.8	Overige schulden	318.570	248.628
	<u>Overige kortlopende schulden</u>	<u>329.825</u>	<u>261.588</u>
2.4.10.1	Vooruitontvangen subsidies gemeente	305.986	353.996
2.4.10.2	Vooruitontvangen bedragen	24.072	3.372
2.4.10.3	Vakantiegeld en -dagen	642.728	605.079
2.4.10.9	Vooruitontvangen subsidies	31.774	62.449
2.4.10.10	Vooruitontvangen subsidies overige	0	51.842
	<u>Overlopende passiva</u>	<u>1.004.560</u>	<u>1.076.738</u>

De vooruitontvangen subsidies Gemeente heeft betrekking op de verrekening van de subsidiegelden. Achteraf wordt altijd berekend welk deel verrekend wordt.

Naar aanleiding van de gewichtenregeling heeft DUO ons een beschikking gestuurd ad 233.260,90 euro. Dit bedrag is geboekt in deze jaarrekening. Het bedrag zal in 36 termijnen worden terugbetaald.

De verbouwing bij de Sleutel is afgerond, saldo vooruitontvangen subsidies overig is afgeboekt.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden.

Model G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

G1	Omschrijving	Beschikkingnr.	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond
				EUR	EUR	Ja/Nee
	Lerarenbeurs Looschool	887645-1	13-2-2018	-6.046,40	-6.046,40	Ja
	Lerarenbeurs Schakel	929293-1	28-8-2018	8.389,38	8.389,38	nee
	Lerarenbeurs Paladijn	929311-1	28-8-2018	9.674,24	9.674,24	nee
	Lerarenbeurs Hovenschool	929329-1	28-8-2018	24.185,60	24.185,60	nee
	Lerarenbeurs Borglo	929228-1	28-8-2018	12.092,80	12.092,80	nee
	Lerarenbeurs Flynth	928861-1	28-8-2018	12.092,80	12.092,80	nee
	Totaal			60.388,42	60.388,42	

Omschrijving	Beschikkingnr.	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond
			EUR	EUR	Ja/Nee
LerarenOntwikkelfonds	LOF16-0327-1198393	31-5-2017	25.549,38	25.549,38	nee
Totaal			25.549,38	25.549,38	

De activiteiten waarvoor subsidie wordt verleend, moeten uiterlijk zijn verricht op 31 juli 2019.

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrekking heeft

Paraaf voor waarderingsdoeleinden:

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Voorziening duurzame inzetbaarheid

De regeling duurzame inzetbaarheid is op 1-10-2014 ingegaan, maar omdat het taakbeleid op alle scholen voor schooljaar 2014-2015 al vast lag is er niemand geweest die heeft aangegeven zijn uren voor duurzame inzetbaarheid te willen sparen voor een later doel. Op dit moment zijn er twee medewerkers die in totaal 300 uur hebben gespaard.

Overeenkomst kopieerapparatuur

Met ingang van april 2018 is Konica de nieuwe leverancier van kopieerapparatuur voor onze scholen. Deze overeenkomst duurt tot 31 maart 2021. De huurprijs per jaar is € 40.140. Daarnaast is een tikprijs voor zwart/wit en voor kleurenkopieën afgesproken.

ICT-middelen

Het contract mbt het ICT-beheer eindigt op 30 juni 2021. Er is een bedrag per leerling ad € 12,78 per afgesproken en een vast bedrag ad € 31.353 voor de implementatie bij alle scholen. Beide bedragen zijn inclusief BTW.

Schoonmaak

Het aanbestedingstraject met betrekking tot de schoonmaak is afgerond. Effektief en Sallcon zijn de schoonmaakbedrijven waarmee in 2018 een contract is afgesloten. Beide contracten zijn per 1 september 2017 ingegaan. De einddatum is 31 december 2019. De periode tot 31 augustus 2018 geldt als proefperiode. De contractprijs met Sallcon is € 147.071 per jaar. Het contract voor het vloerenonderhoud is € 20.428. Beide bedragen zijn inclusief BTW. Met Effektief is een contract afgesloten voor € 125.235 plus € 18.416 voor het vloerenonderhoud (incl. BTW).

Voorziening Vijfhoek

De verdeling van de kosten voor het onderhoud bij de Vijfhoek tussen de partners is nog niet duidelijk. Er is alvast een bedrag gereserveerd.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

OB Overheidsbijdragen**3.1 Rijksbijdragen**

	31-12-2018	Begroting 2018	31-12-2017
	EUR	EUR	EUR
3.1.1 Rijksbijdragen OCW	21.101.889	19.183.528	19.566.331
3.1.2 Overige subsidies OCW	0	43.100	47.171
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	374.068	492.407	355.420
<u>Rijksbijdragen</u>	21.475.957	19.719.035	19.968.922

Uitsplitsing

3.1.1.1	OCW	21.101.889	19.183.528	19.566.331
	OCW			
3.1.2.1.1	Geoordeelde subsidies	0	0	0
3.1.2.2.1	Niet-geoordeelde subsidies	0	43.100	47.171
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	374.068	492.407	355.420
	<u>Overige subsidies OCW</u>	374.068	535.507	402.591

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	31-12-2018	Begroting 2018	31-12-2017
	EUR	EUR	EUR
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen en subsidies		0	
3.2.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	513.181	507.333	480.380
<u>Overige overheidsbijdragen en -subsidies</u>	513.181	507.333	480.380

De uitgebreide toelichting is terug te vinden in het bestuursverslag vanaf blz. 17.

De rijksbijdragen zijn hoger dan vorig jaar. Twee belangrijke oorzaken hiervoor zijn de extra subsidies en de extra vergoeding in verband met de werkdrukmiddelen.

Flynth Audit B.V.
Gewaardeerd als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrekkende heeft.

Paraaf voor waarmakingsdoeleinden:

AB Andere baten**3.5 Overige baten**

	31-12-2018	Begroting 2018	31-12-2017
	EUR	EUR	EUR
3.5.1 Verhuur	203.630	86.650	155.942
3.5.4 Sponsoring	0	0	0
3.5.5 Detachering	223.266	56.500	345.759
3.5.6 Overige	390.405	354.899	375.490
Overige baten	817.301	498.049	877.191

Betreft de volgende baten:

Ontvangsten schoolrekeningen	0	0	1.694
Vierslagleren	4.000	4.666	12.000
Saldo St. Dippo - opheffing	15.706	0	0
Versterken Samenwerking	0	0	58.434
Sine Limite arrangementen	93.834	150.212	77.960
Innovatiefonds	41.578	0	10.122
Vergoeding zonnepanelen	0	0	39.212
Samenwerkingsverband eenmalig	8.718	0	13.462
Bartimeus / Kentalis	13.980	0	14.969
Opleiden in de school	96.490	89.201	92.671
Overige opbrengsten	116.099	110.820	54.976
	390.405	354.899	375.490
Totaal baten	22.808.439	20.724.417	21.326.493

Flynth Audit B.V.
 Gewaarmerkt als staat waarop onze
 verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrekking heeft.

Paraaf voor waarmakingsdoeleinden:

LA Lasten**4.1 Personeelslasten**

	31-12-2018	Begroting 2018	31-12-2017
	EUR	EUR	EUR
4.1.1 Lonen en salarissen	18.798.103	17.495.976	17.378.012
4.1.2 Overige personele lasten	1.339.358	1.169.666	1.084.938
4.1.3 Af: uitkeringen	1.138.131	1.357.500	1.008.724
<u>Personeelslasten</u>	18.999.330	17.308.142	17.454.226
Uitsplitsing			
4.1.1.1 Brutolonen en salarissen	14.022.859	13.095.976	13.026.330
4.1.1.2 Sociale lasten	3.312.557	3.000.000	2.963.109
4.1.1.3 Pensioenpremies	1.462.687	1.400.000	1.388.573
<u>Lonen en salarissen</u>	18.798.103	17.495.976	17.378.012
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	0	0	0
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	228.431	289.970	449.731
4.1.2.3 Overig	1.110.927	879.696	635.207
<u>Overige personele lasten</u>	1.339.358	1.169.666	1.084.938

Betreft de volgende overige pers.lasten

Scholing	216.887	208.090	158.529
Bedrijfsgezondheidszorg	173.914	88.500	116.658
Schoolbegeleiding	3.068	0	6.090
Loyalis arb.ong.verzekering	67.289	55.000	54.589
Personeelsactiviteiten	28.011	43.800	28.710
Jubilea / afscheid (incl.mut. voorziening)	68.871	3.000	13.035
Personeelsmagazine	10.781	10.000	12.950
Kosten directeuroverleg	948	1.000	767
Bonus/malus vervangingsfonds	159.941	0	0
Bedrijfsfitness	7.082	6.000	10.298
<u>Overige personele lasten</u>	374.135	464.306	233.581
	1.110.927	879.696	635.207

Gedurende het jaar 2018 waren er gemiddeld 282 fte's in dienst. Vorig jaar waren er 276 fte's in dienst. Een toename van 6 fte. Dit heeft vooral te maken met de werkdrukmiddelen die in 2018 beschikbaar zijn gekomen.

4.2 Afschrijvingen

	31-12-2018	Begroting 2018	31-12-2017
	EUR	EUR	EUR
4.2.2.1 Gebouwen en terreinen	158.715	160.000	160.643
4.2.2.2 Inventaris en apparatuur	343.569	348.050	373.132
4.2.2.3 Leermiddelen en overige mat.vaste act.	151.306	160.000	157.877
<u>Afschrijvingen</u>	653.590	668.050	691.652

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrekking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

4.3 Huisvestingslasten

	31-12-2018	Begroting 2018	31-12-2017
	EUR	EUR	EUR
4.3.1 Huur	6.743	0	2.302
4.3.3 Klein onderhoud en exploitatie	139.847	93.225	139.153
4.3.4 Energie en water	234.627	287.300	239.854
4.3.5 Schoonmaakkosten	476.475	426.955	497.089
4.3.6 Heffingen	36.552	39.317	41.809
4.3.7 Dotatie onderhoudsvoorziening	211.198	206.500	218.074
4.3.7 Dotatie Vijfhoek en Borgele	105.906	0	13.144
4.3.8.1 Tuinonderhoud	19.205	19.605	22.961
4.3.8.3 Overige huisvestingslasten	184.452	175.000	165.603
Huisvestingslasten	1.415.005	1.247.902	1.339.989

4.4 Overige lasten

	31-12-2018	Begroting 2018	31-12-2017
	EUR	EUR	EUR
4.4.1.1 Administratie en beheer	273.341	209.983	240.488
4.4.1.2 Reis- en verblijfkosten	0	0	0
4.4.1.3 Telefoon- en portokosten	53.921	62.770	69.753
Administratie en beheerslasten	327.262	272.753	310.241
4.4.2.1 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	733.381	656.308	752.532
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	733.381	656.308	752.532
4.4.4.1 Wervingskosten	6.494	5.650	7.256
4.4.4.2 Representatiekosten	12.760	15.750	8.056
4.4.4.5 Buitenschoolse cq bijzondere activiteiten	37.695	41.100	37.966
4.4.4.8 Contributies en abonnementen	60.761	52.010	53.971
4.4.4.9 Medezeggenschapsraad	37.096	33.855	42.245
4.4.4.10 Verzekeringen	16.774	17.680	18.715
4.4.4.11 Overige	206.347	95.250	173.579
4.4.4.12 Reproductiekosten, drukwerk, schoolgids	152.467	201.000	222.723
4.4.4.14 Culturele vorming	64.707	60.150	57.049
Totaal overige	595.101	522.445	621.560
Overige lasten	1.655.744	1.451.506	1.684.333

Betreft de volgende overige lasten

Tussen-/naschoolse opvang	38.808	50.850	42.619
Kleine inventaris en kantoorartikelen	27.377	24.250	16.113
Overige lasten	140.162	20.150	128.581
	206.347	95.250	187.313

Flynth Audit B.V.
Gewaarmed als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft

Paraaf voor waarmakingsdoeleinden;

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria mbt 2018 ten laste van het resultaat gebracht:

	31-12-2018	31-12-2017
	EUR	EUR
4.4.1.1 Controle jaarrekening	17.814	21.580
4.4.1.2 Andere controleopdrachten	4.000	4.356
Accountantslasten	21.814	25.936

De kosten die ten laste van het jaar 2018 zijn geboekt, hebben voor een deel betrekking op het jaar 2017.

Een bedrag ad 8.134 euro heeft betrekking op de controle door Flynth over het kalenderjaar 2017.

De kosten die ten laste van het jaar 2017 zijn geboekt, hebben voor een deel betrekking op het jaar 2016.

De kosten voor de controle van de jaarrekening door Flynth zijn € 18.240 euro incl.. BTW.

Een deel hiervan komt dus nog ten laste van het jaar 2019.

De post "andere controle-opdrachten" heeft betrekking op de te verwachten kosten in verband met de subsidie schakelklassen.

Totaal lasten	22.723.668	20.675.600	21.170.200
Saldo baten en lasten	83.571	58.239	158.356

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

FB Financieel en buitengewoon**5 Financiële baten en lasten**

	31-12-2018	Begroting 2018	31-12-2017
	EUR	EUR	EUR
5.1 Rentebaten	6.125	9.422	6.627
5.2 Rentelasten	-5.325	0	-4.564
Financiële baten en lasten	800	9.422	2.063

Flynth Audit B.V.
 Gewaarmerkt als staat waarop onze
 verklaring d.d.

19 JUN 2019

betreffende heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

VERBONDEN PARTIJEN

Naam	juridische vorm	statutaire zetel	code	consolidatie
Stichting Samenwerkingsschool Rivierenwijk	stichting	Deventer	4	nee

Code activiteiten: 1. Contractonderwijs, 2. Contractonderzoek, 3. Onroerende zaken, 4. Overige

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrekking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden;

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking.

Bedragen x euro	Y. de Haas	Y. de Haas	D.J. Rensink
Functiegegevens	bestuurder	bestuurder	bestuurder
Aanvang en einde functieervulling	1-1 t/m 31-12 2018	1-1 t/m 31-12 2017	1-1 t/m 31-05 2017
Omvang dienstverband	0,94	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris	Nee	Nee	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja	Ja	Ja
Individueel WNT-maximum	124.554	129.000	53.750
Beloning	99.572	103.839	2.480
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	16.406	16.601	6.997
Subtotaal	115.978	120.440	9.477
Totaal bezoldiging	115.978	120.440	9.477
Verplichte motivering indien overschrijding	PM	PM	PM

1. Het WNT-maximum voor de topfunctionaris is 133.000 euro. De personele unie is gestart per 1 september 2018

Het gedeelte sept-dec is bepaald op: 133.000 euro / 12 * 4. Dit bedrag ad 44.333,33 euro heeft voor 81% betrekking op de Stichting OPOD.

De omvang van het dienstverband is in 2018 bepaald op 0,94 fte. Dit in verband met de personele unie.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft.

Peraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen.

Gegevens 2018

	H. Eggink	M. Pistorius
Functiegegevens	voorzitter	voorzitter
Aanvang en einde functie vervulling	1-1 t/m 31-3 2018	14-2 t/m 31-12 2018
Bezoldiging		
Totale bezoldiging	1.687	5.478
Individueel WNT-maximum	4.919	16.278
Onverschuldigd betaald	nvt	nvt
Reden waarom niet is toegestaan	nvt	nvt
Toelichting op de vordering wegens onversch.	nvt	nvt

Gegevens 2017

Functiegegevens	voorzitter
Aanvang en einde functie vervulling	1-1 t/m 31-12 2017
Totale bezoldiging	6.556
Individueel WNT-maximum	19.350

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrekkingsheeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen.

Gegevens 2018

	J.D. Siskens	Nijboer
Functiegegevens	lid	lid
Aanvang en einde functie vervulling	1-1 t/m 31-12 2018	1-1 t/m 31-12 2018
Bezoldiging		
Totale bezoldiging	4.215	5.478
Individueel WNT-maximum	12.455	12.455
Onverschuldigd betaald	nvt	nvt
Reden waarom niet is toegestaan	nvt	nvt
Toelichting op de vordering wegens onversch.	nvt	nvt

Gegevens 2017

Functiegegevens	lid	lid
Aanvang en einde functie vervulling	1-1 t/m 31-12 2017	1-1 t/m 31-12 2017
Totale bezoldiging	4.372	4.372
Individueel WNT-maximum	12.900	12.900

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen.

Gegevens 2018

	W.J. Lugtenburg	H.J. Wibbens
Functiegegevens	lid	lid
Aanvang en einde functieervulling	1-1 t/m 31-12 2018	1-9 t/m 31-12 2018
Bezoldiging		
Totale bezoldiging	4.215	1.215
Individueel WNT-maximum	12.455	3.601
Onverschuldigd betaald	nvt	nvt
Reden waarom niet is toegestaan	nvt	nvt
Toelichting op de vordering wegens onversch.	nvt	nvt

Gegevens 2017

Functiegegevens	lid
Aanvang en einde functieervulling	1-1 t/m 31-12 2017
Totale bezoldiging	4.372
Individueel WNT-maximum	12.900

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen.

Gegevens 2018

	M.F. Groen	A.E. Spithoven
Functiegegevens	lid	lid
Aanvang en einde functie vervulling	1-9 t/m 31-12 2018	14-2 t/m 31-12 2018
Bezoldiging		
Totale bezoldiging	1.215	3.652
Individueel WNT-maximum	3.601	10.852
Onverschuldigd betaald	nvt	nvt
Reden waarom niet is toegestaan	nvt	nvt
Toelichting op de vordering wegens onversch.	nvt	nvt

Gegevens 2017

Functiegegevens
Aanvang en einde functie vervulling

Totale bezoldiging

Individueel WNT-maximum
Beloningen betaalbaar op termijn

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

1. Het WNT-maximum voor een lid van de RvT is: 13.300 euro. De personele unie is gestart per 1 september 2018
Het gedeelte sept-dec is bepaald op: $13.300 \text{ euro} / 12 = 4$. Dit bedrag ad 4.433,33 euro heeft voor 81% betrekking op de Stichting OPOD.
2. M.F. Groen en H.J. Wibbens maken vanaf 1 september 2019 deel uit van de RvT.
3. Het WNT-maximum voor de voorzitter van de RvT is: 19.950 euro. De personele unie is gestart per 1 september 2018

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Na het opmaken van de jaarrekening hebben zich geen noemenswaardige gebeurtenissen voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden;

(VOORSTEL)BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Statutaire regeling inzake bestemming resultaat

Er is statutair niets geregeld inzake de bestemming van het resultaat.

Voorstel bestemming van het resultaat

	<u>Bedrag</u>
	€
Resultaat voor bestemming	83.570
Algemene reserve	180.540
Reserve nulmeting	-96.970
	<u>83.570</u>

Ondertekening

Deventer, 11 juni 2019

Stichting Openbaar Primair Onderwijs Deventer

College van Bestuur,

Stichting Openbaar Primair Onderwijs Deventer

Statutaire adres:

Andriessenplein 22a, 7425 GX Deventer

Statutaire vestigingsplaats:

Deventer

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrekking heeft.

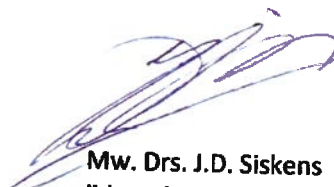
Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

GOEDKEURING EN VASTSTELLING JAARVERSLAG EN JAARREKENING OPOD 2018

De raad van toezicht van stichting Openbaar Primair Onderwijs Deventer (statutair gevestigd aan het Andriessenplein 22a te Deventer) heeft het jaarverslag en de jaarrekening over 2018 goedgekeurd in de vergadering van 11 juni 2019 te Deventer.

Dhr. drs. M.F.J. Pistorius
voorzitter raad van toezicht

Mw. Drs. J.D. Siskens
lid raad van toezicht

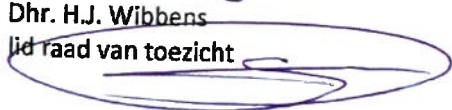

Dhr. drs. ing. A.E. Spithoven Mre Mrics
lid raad van toezicht

Dhr. Ir. M.H. Nijboer
lid raad van toezicht

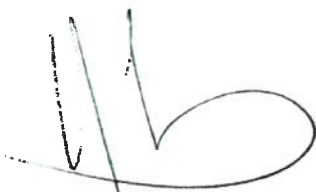
Dhr. H.J. Wibbens
lid raad van toezicht

Mw. mr. M.F. Groen
lid raad van toezicht

In navolging op deze goedkeuring heeft de bestuurder het jaarverslag en de jaarrekening over 2018 definitief vastgesteld.

Mw. Y. de Haas
college van bestuur

Flynth Audit B.V.
Gewaarmerkt als staat waarop onze
verklaring d.d.

19 JUN 2019

betrokking heeft.

Paraaf voor waarmakingsdoeleinden:

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van toezicht van Stichting Openbaar Primair Onderwijs Deventer

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Openbaar Primair Onderwijs Deventer te Deventer gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Openbaar Primair Onderwijs Deventer op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Openbaar Primair Onderwijs Deventer, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Arnhem, 19 juni 2019
Flynth Audit B.V.

Was getekend

drs. R.M. Janssen RA